

MAAVJSÄ R91 - PORPR RAASIN HARJOITUSALUEEN JOHTOSÄÄNTÖ 2019

Normikokoelman lyhenne

MAAVJSÄ-PORPR

Peruste

Puolustusvoimien palvelusturvallisuusmääräysten kokoelma,
PUOLUSTUSVOIMIEN AMPUMA- JA HARJOITUSALUEET, ERILLISET HARJOITUSALUEET SEKÄ AMPUMARADAT, HO227/13.4.2018

Asiaan liittyvä lainsäädäntö ja muut ohjeet

Voimassaoloaika

Toistaiseksi

Laatija

Porin prikaati Esikunta

Lisätietoja antaa

Porin prikaatin koulutusosasto

Kumoaa

Tämä johtosääntö kumoaa entisen johtosäännön: MAAVJSÄ R91 -
PORPR RAASIN HARJOITUSALUEEN JOHTOSÄÄNTÖ 2017 HN505
/ 21.6.2018

Säilytys

Sähköinen arkistointi PVAH-järjestelmä / Pv PANOS

RAASIN HARJOITUSALUEEN JOHTOSÄÄNNÖN SISÄLLYSLUETTELO

1	YLEISTÄ	5
1.1	Perusteet	5
1.2	Alueen määrittäminen	5
1.3	Harjoitusalueen käyttötarkoitus	5
1.4	Harjoitusalueen rakenne	6
2	JOHTOSUHTEET JA ALUEEN HALLINNOINTI	6
2.1	Johtosuhteet	6
2.2	Harjoitusalueen ylläpito ja kehittäminen	9
2.3	Johtosäännön ylläpito	10
2.4	Yhteistoiminta	10
3	HARJOITUSALUEEN KÄYTTÖ JA KÄYTTÖRAJOITUKSET	10
3.1	Toiminta-ajat	10
3.2	Tärkeitä alueen käyttöön liittyviä määräyksiä	11
3.3	Liikenne- ja liikkumisrajoitukset	13
3.4	Harjoitusalueen rakennukset	14
3.5	Harjoitusalueen käyttösuunnitelma ja varaaminen	14
3.6	Alueiden sekä tilojen luovutus ja vastaanotto	15
3.7	Yhteydenotot eri viranomaisiin	16
3.8	Harjoituksiin liittyvät ilmoitukset ja tiedottaminen	16
3.9	Käytönseuranta	17
4	PELASTUSTOIMINTA	18
4.1	Yleistä	18
4.2	Yhteistoiminta muiden viranomaisten kanssa	18
4.3	Palon- ja kulontorjunta	19
4.4	Avun hälyttäminen	19
4.5	Pelastuspisteet ja opastaminen	19
4.6	Lääkinnällinen pelastustoiminta	20
4.7	Onnettomuuksien ennaltaehkäisy	20
5	AMPUMA- JA HARJOITUSALUEEN VAROTOIMINTA	20
5.1	Ampuma-alueen eristäminen ja vartiointi	20
5.2	Ammuntoja koskevat erityismääräykset	20

6	TOIMINTA AMPUMA-ALUEELLA	22
6.1	Yleistä	22
6.2	Räjähättömät ja raivattavat ampumatarvikkeet tai välineet	22
7	TURVALLISUUSTOIMINTA JA TIEDOTTAMINEN	22
7.1	Turvallisuustoiminta	22
7.2	Tiedottaminen häiriötilanteissa	23
8	HUOLTO	24
8.1	Yleistä	24
8.2	Täydennykset	24
8.3	Kunnossapito	25
8.4	Lääkintähuolto	25
8.5	Kuljetukset	25
8.6	Huoltopalvelut	25
9	YMPÄRISTÖNSUOJELU	26
9.1	Yleistä	26
9.2	Suojeltavat kohteet ja rajoitusalueet	26
9.3	Poltto - ja voiteluaineiden käsittely Raasissa	26
9.4	Toiminta ympäristövahinkotilanteessa	32
9.5	Toiminta maastovauriotilanteessa	33
9.6	Jätehuolto	34
10	VIESTITOIMINTA	36
10.1	Puhelinyhteydet	36
10.2	VIRVE -toiminta	36
11	LIITTEET	
Liite 1	Vakioharjoitusalueet ja koulutusradat	
Liite 2	Perusampumaradat	
Liite 2.1	Käytönseurantalomake	
Liite 3	Jätepisteet ja kiinteät kenttäkäymälät	
Liite 3.1	Ympäristöpoikkeamalomake	
Liite 3.2	Ympäristöpalautelomake	
Liite 3.3	Vaurioilmoituslomake	

Liite 4	Pelastustoiminta
Liite 5	Vaara-alueet
Liite 6	Alueiden eristäminen
Liite 7	Räjähteiden tilapäinen varastointi
Liite 8	Metsänhoitoalueet

1 YLEISTÄ

1.1 Perusteet

Tämä johtosääntö sisältää määräykset ja ohjeet Raasin harjoitusalueen ja perusampumaratojen käytöstä. Johtosäännön määräyksistä ja ohjeista voi poiketa vain Porin prikaatin komentajan jokaista kertaa varten erikseen myöntämällä luvalla.

Kaikkien harjoitusaluetta käyttävien on perehdyttävä tähän johtosääntöön. Harjoitusjoukkojen/yksiköiden päälliköiden (vast.) on huolehdittava, että henkilökunta ja harjoitusjoukot ovat tietoisia johtosäännön ohjeista ja määräyksistä.

1.2 Alueen määrittäminen

Raasin harjoitusalue on Metsähallituksen omistajahallinnassa. Alueen pinta-ala on 1741 hehtaaria. Metsähallituksen metsätalousaluetta on 480 ha ja Metsähallituksen Etelä-Suomen luontopalveluiden aluetta on 1259 ha. Raasinjärven rannassa, missä myös pääosa rakennuskannasta sijaitsee, on Senaatti-kiinteistöjen aluetta 22 hehtaaria.

Raasin harjoitusalue sijaitsee Pöytyän kunnan alueella.

Harjoitusalueen virallisena harjoitusaluekarttana käytetään Puolustusvoimien tiedustelulaitoksen Topografikunnan tuottamaa karttaa:

– harjoitusaluekartta 1:25 000 Raasinkorpi_L3424X

Raasin harjoitusalueen yläpuolinen ilmatila on osittain ilmailun vaaraaluetta. Raasin yläpuolinen ilmailun vaara-alue EF R91 on tarkoitettu räjäytysten vaara-alueeksi ja se on esitetty tämän johtosäännön liitteessä 5 sekä määräysasiakirjassa PVPTURVM 006; PYSYVÄT ILMAILUN VAARA- JA RAJOITUSALUEET, VIRANOMAISTEN YHTEYSTIEDOT JA TIEDOTTAMINEN.

Karttapiirroksat Raasin harjoitusalueesta ovat liitteessä 1.

1.3 Harjoitusalueen käyttötarkoitus

Alue soveltuu erilaisten harjoitusten, sotilaskoulutuksen, perusammuntojen sekä räjäytysten järjestämiseen varomääräysten ja tämän johtosäännön määräysten mukaisesti. Lisäksi alueella voidaan toteuttaa vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen, metsästykseseen, liikuntaan

sekä ulkopuolisten järjestöjen ja seurojen toimintaan liittyviä tapahtumia erillisten esitysten ja sopimusten puitteissa.

1.4 Harjoitusalueen rakenne

Raasin alue käsittää harjoitusmaastot, perusampumarata-alueen, räjäytysalueen, suojelukoulutusradan ja kuljettajakoulutuksen maastoajoratoja. Raasin keskustassa sijaitsevat suurin osa alueen rakennuksista. Raasin alueella on myös Logistiikkalaitoksen varastoalue.

Tärkeimmät harjoitusalueet ja erityiskohteet on esitetty liitteessä 1.

2 JOHTOSUHTEET JA ALUEEN HALLINNOINTI

2.1 Johtosuhteet

2.1.1 Porin prikaatin komentaja

- vahvistaa Raasin harjoitusalueen johtosäännön
- johtaa alueen ylläpitämistä ja kehittämistä.

2.1.2 Porin prikaatin koulutusosasto

- toimii alueen vastuullisena hoitajana ja ylläpitää käyttövuorotaulukoita
- johtaa kehittämisen suunnittelua prikaatin komentajan ohjeiden mukaan
- valmistelee harjoitusalueiden kehittämissuunnitelmat ja rahoitusesitykset
- vastaa määrärahojen käyttämisestä kehittämissuunnitelman mukaisesti
- nimeää aluetta hoitavan henkilöstön
- laatii ja ylläpitää johtosäännön yhteistyössä muiden asiantuntijoiden kanssa
- laatii ja jakaa alueen käyttövuorosuunnitelman seuraavalle vuodelle huomioiden myös Porin prikaatin ulkopuolisten tahojen käyttötarpeet
- pitää yhteyttä Metsähallituksen metsätalouteen ja -luontopalveluihin.
- varaa resurssit ja pitää yllä alueen rajalinjojen (kyllit ja maalaukset) merkkaukset operatiivisen osaston suunnitelman mukaan
- osallistuu yhteistoimintaan yksityisteiden tiekunnissa Logistiikkalaitoksen ohjauksessa
- ampumaratojen hoitaja luovuttaa kuittausta vastaan avaimet (nou-

dettava Säkyän ampumaratojen paviljongilta).

2.1.3 Porin prikaatin huolto-osasto

- osallistuu alueen käyttöön ja kehittämiseen liittyvien kehittämis- ja kunnossapitosuunnitelmien laatimiseen yhteistyössä koulutusosaston kanssa
- valmistelee rahoitus- sekä rakennushanke-esitykset
- johtaa räjähtämättömien ammusten raivaamisen.

2.1.4 Porin prikaatin operatiivinen osasto

- vastaa alueen valvonnasta ja vartioinnista
- vastaa turvallisuus- ja pelastusohjeistuksesta
- tarkastaa sotilasalueen rajojen merkit sekä kyltit vuosittain ja suunnittelee tarvittavat merkintöjen muutokset

2.1.5 2. Logistiikkarykmentti

- suorittaa materiaalin varastointia alueella sijaitsevalla varastoalueella.

2.1.6 Metsähallituksen Metsätalous Oy

- vastaa hallinnassaan olevan alueen metsätaloustoiminnasta
- käyttää maanomistajan puhevaltaa ja tekee alueen maankäyttöön liittyvät sopimukset ja luvat kuultuaan puolustusvoimien kannanoton asiaan
- osallistuu käyttöönsä vastaavassa suhteessa Raasin tiestön kunnossapitoon ja tiekuntien toimintaan yhteistyössä Porin prikaatin ja Puolustushallinnon Rakennuslaitoksen Säkyän paikallistoimiston kanssa
- pyytää Porin prikaatin kannanoton/lausunnon työsuunnitelmiin, joihin sisältyy mm. alueella toteutettavat hakkuut

2.1.7 Metsähallituksen Etelä-Suomen luontopalvelut

- käyttää maanomistajan puhevaltaa ja tekee alueen maankäyttöön liittyvät sopimukset ja luvat kuultuaan puolustusvoimien kannanoton asiaan
- vastaa hallinnassaan olevan alueen suojelukäytöstä suojelualuepäätösten mukaisesti ja harjoitustoiminnan sallimissa rajoissa
- pyytää Porin prikaatin lausunnon/kannanoton suojelutoimista jotka

- muuttavat alueen harjoituskäyttöä
- osallistuu käyttöönsä vastaavassa suhteessa Raasin tiestön kunnossapitoon ja tiekuntien toimintaan yhteistyössä Porin prikaatin ja Puolustushallinnon Rakennuslaitoksen Säkylän paikallistoimiston kanssa

2.1.8 Puolustushallinnon Rakennuslaitoksen Säkylän paikallistoimisto

Vastaa rakennusten, rakenteiden ja alueiden kunnossapidosta sekä jätehuollosta Porin prikaatin kanssa tehdyn palvelusopimuksen mukaisesti.

2.1.9 Ampuma-alueen hoitaja

Vastuullisena hoitajana toimii koulutusosaston harjoitusalueestari apunaan harjoitusalueen hoitajat.

2.1.10 Joukko-osastot (käyttäjät)

- huolehtivat käyttämiensä rakennusten, alueiden ja laitteiden asianmukaisesta käytöstä ja siisteydestä
- suorittavat harjoitusalueen hoitajan kanssa erikseen sovitut harjoitusalueen kunnossapitotyöt
- saattavat kaikki toteamansa johtosääntöön vaikuttavat seikat johtosääntöä ylläpitäjän (PORPRE/KOULOS/SUUNSEKT) tietoon.

2.1.11 Turun ja Säkylän Varuskuntien Eräseura

Seuralla on oikeus metsästykseseen ja riistanhoitoon voimassa olevien Metsähallituksen myöntämien sopimusten mukaisesti. Eräseura sovitaa riistanhoidon ja metsästyksen alueella siten, että siitä ei ole haittaa sotilaskoulutukselle.

2.1.12 Trafi

Metsähallitus on tehnyt sopimuksen Trafian kanssa varasiltojen varastoinnista keskustan itäpuolisella varastokentällä.

2.1.13 Ulkopuoliset käyttäjät

Ulkopuolisten käyttäjien käyttöoikeus perustuu aina viranomaisyhteistyöhön, maanpuolustusjärjestöjen toimintaan tai muiden toimijoiden kanssa tehtyihin käyttöoikeussopimuksiin tai erillisiin lupiin. Ulkopuolis-

ten käyttöoikeus on oltava puolustusvoimien määräysten mukaista ja sillä on oltava aina lupa Porin prikaatista. Porin prikaatia sopimusten laatimisessa edustaa koulutusosasto.

2.2 Harjoitusalueen ylläpito ja kehittäminen

2.2.1 Ylläpito

Porin prikaatin koulutusosasto johtaa ja ohjaa alueiden kunnossapitoa. Esitykset, jotka koskevat seuraavana vuonna toteutettavaa alueen kunnossapitoa tulee toimittaa koulutusosastolle maaliskuun loppuun mennessä. Havaittaessa pikaisia toimenpiteitä vaativia kohteita, on niistä tehtävä vaurio- tai korjausilmoitus välittömästi kohteen vastaavalle hoitajalle.

Harjoitusalue mestari (vastuullinen hoitaja) vastaa harjoitusalueen kohteiden hoitamisesta koulutusosaston antamien vaatimusten sekä käyttäjiltä tulleiden esitysten mukaisesti.

Huolto-osasto määrittää käskyssään perusyksiköille siivousvastuualueet. Perusyksiköt vastaavat oman vastuualueensa yleisestä siisteydestä. Siivous koko alueella toteutetaan huolto-osaston käskyn perusteella.

2.2.2 Kehittäminen

Porin prikaatin koulutusosasto johtaa alueen kehittämistä yhteistyössä alueen muiden työpisteiden kanssa. Kehittämisehdotukset koskien harjoitusalueita, perusampumaratoja ja koulutuspaikkoja toimitetaan Porin prikaatin koulutusosaston suunnittelusektorille.

Koulutusosasto toteuttaa yhteistyössä huolto-osaston kanssa Porin prikaatin johdon hyväksymät kehittämissuunnitelmat sekä laatii alueita, rakennuksia ja ratoja koskevat korjaus- ja huoltosuunnitelmat.

Koulutusosasto koostaa kustannuslaskelmat ja toteuttaa hankinnat, valvoo ampumaratojen, koulutuspaikkojen ja alueiden sekä niillä olevien rakennusten, puomien ja kylttien kuntoa ja korjauttaa havaitut epäkohdat.

Koulutusosasto suunnittelee mahdolliset rakennusleirit harjoitusalueen kehittämiseksi.

2.2.3 Tiestön hoito

Tiestön kunnossapitoa hallinnoivat harjoitusalueestari ja palkatut urakoitsijat sekä tienhoitokunnat yleisessä käytössä olevilla yksityisteillä. Tiestön rakentamiseen ja kunnossapitoon osallistuu myös Metsähallitus.

Raasin halki kulkevalla Raasintiellä liikkuu siviili liikennettä ja sen kunnossapidossa noudatetaan tienhoitokunnassa sovittuja periaatteita.

Päätiestön auraa sopimuksen mukaan urakoitsija. Leirijoukot auraavat itse tarvitsemansa urat päätiestön ulkopuolella tai sovittava aurauksien ja hiekoitusten suorittamisesta etukäteen harjoitusalueestarin kanssa.

Teiden ja urien vaurioituessa harjoitusten aikana, käyttäjän on pyrittävä korjaamaan syntyneet vauriot välittömästi. Vaurioista, joita ei omin toimin kyetä kunnostamaan, on ilmoitettava harjoitusalueestarielle.

Vaurion syntyessä Puolustusvoimien hallinnoiman alueen ulkopuolella, ilmoitus on suoritettava harjoitusalueestarielle mahdollisimman nopeasti. Lisävahinkojen syntyminen on estettävä ja korjauksesta sovitaan maanomistajan kanssa.

2.3 Johtosäännön ylläpito

Porin prikaatin koulutusosasto vastaa johtosäännön ylläpidosta ja päivittämisestä tarpeen mukaan. Johtosääntö päivitetään vähintään kolmen vuoden välein.

2.4 Yhteistoiminta

Porin prikaatin koulutusosasto pitää yhteyttä alueen muiden toimijoiden kanssa mukaan lukien tienhoitokuntien kokouksiin osallistuminen.

Raasin harjoitusalueen ja lähialueen toimijoiden kesken järjestetään yhteistoimintakokouksia tarvittaessa.

3 HARJOITUSALUEEN KÄYTTÖ JA KÄYTTÖRAJOITUKSET

3.1 Toiminta-ajat

Ammunnat ja räjäytykset ovat sallittuja Raasin harjoitusalueella:

MA-PE	7.00 - 24.00	(1.6.-31.8. klo 7.00 - 22.00)
LA	9.00 - 18.00	
SU	12.00 - 18.00	

Toiminta-ajoista voidaan poiketa lakisääteisissä virka-aputehtävissä.

Perusampumaradoilla toiminta-ajoista voidaan lisäksi poiketa erityisesti syystä kuten asevelvollisten pimeäämmunnoissa, kertausharjoituksissa, henkilökunnan erityisammunnoissa ja kilpailuissa yhteensä enintään 20 kertaa vuodessa.

Ammunnat ja räjäytykset on kokonaan kielletty pitkäperjantaina, 1. ja 2. pääsiäispäivänä, juhannusaattona, juhannuspäivänä, jouluaattona ja joulupäivänä.

Muut kuin Puolustusvoimien koulustoitimintaan liittyvät välttämättömät ammunnat ja räjäytykset on kielletty myös uudenvuodenpäivänä, loppiaisena, vappuna, helatorstaina, helluntaina, pyhäinpäivänä, itsenäisyyspäivänä ja tapaninpäivänä. Välttämättömyydestä on esitettävä perustelut Porin prikaatin koulutusosastolle resurssivarausta tehtäessä.

Räjäytysharjoituksissa, jos harjoitus on keskeytynyt tai pitkittynyt turvallisuus- tai muusta vastaavasta syystä, saa räjäytykset jatkaa loppuun saakka asetettujen aikarajoitusten estämättä. Tämä ei koske ilmatilanvarauksia.

3.2 Tärkeitä alueen käyttöön liittyviä määräyksiä

Perusampumaradoilla voidaan ampua kivääricaliiperisilla aseilla noudattaen ampumaradoista liitteessä 2 käskettyjä määräyksiä.

Raasin harjoitusalueella voidaan suorittaa räjäytyksiä noudattaen ampuma-alueen varotoiminnasta luvussa 5 käskettyjä ohjeita.

Raasin harjoitusalueella ei saa suorittaa taisteluammuntoja.

Harjoitusjoukon on aina ilmoitettava Säkylän valvomoon saapumisestaan Raasin harjoitusalueelle. Ilmoitusvelvoite koskee myös palkattua henkilöstöä, jolla on sähköisen kulunvalvontajärjestelmän avain Raasin käyttöoikeudella käytössään. Ilmoituksen voi tehdä puhelimella numeroon 02 99 441935 (kenttäjohtajan gsm).

Kasvavan puuston vahingoittaminen ja havujen otto kasvavista puista on kielletty. Mikäli varotoimista huolimatta kasvaville puille tai taimikoille on aiheutettu huomattavaa vahinkoa, on siitä ensitilassa ilmoitettava harjoitusalueen hoitajalle.

Kaivautuminen on kielletty alueella ilman harjoitusalueen vastuullisen hoitajan lupaa. Harjoitusalueen hoitaja osoittaa tarvittaessa alueet, joilla voidaan harjoitustoimintaan liittyen kaivautua.

Harjoitusjoukkojen ajoneuvoja voi tankata vain erikoistapauksissa Raasin keskustan polttoaineenjakopaikalla, jos toiminnasta on sovittu Säkylän kuljetuskeskuksen asiaa hoitavan varastomestarin kanssa. Maastotankkauksia voidaan suorittaa maastotankkauskalustolla muualla alueella. Porin prikaatin toimintaohjeen poltto- ja voiteluaineiden käsittely Porin prikaatissa mukaisesti (luku 9.3). maastotankkauspisteiden koordinaatit on ilmoitettava Porin prikaatin ympäristösuunnittelijalle.

Kaikenlaisten jätteiden hautaaminen maahan on kielletty. Polttopuiden ja roskien jättäminen maastoon on kielletty. Hälytinlankoja tms. harjoitusmateriaalia ei saa jättää maastoon tai leiri-alueelle harjoituksen jälkeen.

Maastoajoharjoittelua saa harjoittaa vain merkityillä ajoharjoitteluradoilla. Ajoharjoitteluradoilla harjoiteltaessa on huomioitava ja toteutettava tarvittavat varotoimet suhteessa alueella järjestettäviin ammuntoihin ja räjäytyksiin. Ajoharjoitteluradat on esitetty liitteessä 1.

Harjoitusjoukko on velvollinen heti ilmoittamaan harjoitusalueen hoitajalle aiheuttamista vahingoista, sekä korjaamaan ja tarvittaessa korvaamaan aiheuttamansa tie- ja puustovauriot.

Alueen käyttäjän velvollisuudet

- huolehtivat käyttämiensä rakennusten, alueiden ja laitteiden asianmukaisesta käytöstä ja siisteydestä
- suorittavat erikseen käsketyt harjoitusalueen kunnossapitotyöt
- täyttää käytönseurantalomakkeen ja palauttaa sen kohdan 3.9 ohjeistuksen mukaisesti
- saattavat kaikki toteamansa johtosääntöön vaikuttavat seikat johtosäännön ylläpitäjän (PORPRE/KOULOS/SUUNSEKT) tietoon.
- vastaanottaa saamansa ympäristöpalautteen johtosäännön liitteen 3.2 lomakkeelle ja toimittaa sen PORPRE koulutusosaston postinkäsittelijöille.

3.3 Liikenne- ja liikkumisrajoitukset

Harjoitusjoukoille kiellettyjä alueita ovat varastoalue, Haukan linkkimaston ympäristö ja Raasin vedenottamo. Rajoitusalueet on esitetty liitteen 1 kartassa.

Raasin harjoitusalueelle saapuva on aina velvollinen selvittämään räjäytysalueen varotaululta, onko räjäytysalueella vaaraa aiheuttavaa toimintaa sekä liikkumaan alueella varotaulun ampumatiedotteessa määritettyjen rajoitusten mukaisesti. Alueen ollessa käytössä perusammunnoissa, räjäytyksissä tai raivauksissa on liikkumisessa huomiotava mahdolliset vaara-alueet ja liikkumisrajoitukset.

Raasin keskustaan johtavat tiet on varustettu sähköisillä puomeilla. Puomit on varustettu sähköisellä kulunvalvonnalla. Puomien tarkoitus on estää asiaton liikkuminen Raasin keskustan alueelle. Jos henkilöllä ei ole sähköistä kulunvalvonta-avainta, alueelle pääsee soittamalla puomilla olevasta puhelimesta Säkylän valvomoon (0299 441 930). Ensisijaisesti on pyrittävä käyttämään sähköistä kulunvalvontaa.

Harjoitusjoukon johtajalla on mahdollisuus kuitata sähköiset kulkuavaimet Säkylän ampumapaviljongilta. Harjoitusosaston johtaja jakaa tarvittavan määrän kulkuavaimia koodeineen vain niille harjoitusjoukkoon kuuluville, joilla on tarvetta kulkea kyseisiä teitä leirikeskukseen alueelle (esim. henkilökuntaan kuuluvat, ajoneuvojen kuljettajat ja osastojen varusmiesjohtajat).

Raasin vedenottamon aidan sisäpuolella asiaton liikkuminen on kielletty. Lisäksi vedenottamon aidasta 200 metrin säteellä ulkopuolella ei saa suorittaa ajoneuvojen maastotankkausta eikä polttoaineiden varastointia.

Haukan linkkimaston läheisyydessä liikkuminen 50 metrin säteellä on kielletty.

Raasin harjoitusalueen ulkopuolella ei ole puolustusvoimien käyttöoikeusalueita. Raasin harjoitusalueen ulkopuolella harjoitusten järjestäminen on kielletty, pois lukien jokamiehen oikeuteen perustuva maastonkäyttö. Lähialueen kansallis- tai luonnonpuistoalueilla liikkuminen on sallittu vain siihen osoitetuilla reiteillä.

Tiestön osalta liikkuminen on sallittu vain yleisillä teillä tai yksityisteillä, joihin Porin prikaatilla on käyttöoikeussopimus (liite 1). Alueen ulkopuo-

lisistä teistä käytetään joukkojen siirtämiseen aina ensisijaisesti Raasin tietä. Raskas liikenne käyttää alueelle saapumiseen ja poistumiseen ainoastaan Raasintietä. Kevyellä ajoneuvokalustolla (henkilöauto / pakettiauto) voidaan liikennöidä myös Ristisuontietä, Raasinjärventietä sekä Raasinpuron tietä. Muiden kuin edellä mainittujen Raasin harjoitusalueen ulkopuolisten teiden käyttö on kielletty.

Ajoneuvoilla ajaminen taimikkoalueilla on kielletty.

Alueella noudatetaan seuraavia nopeusrajoituksia:

- alueelle johtavilla yksityisteillä 50 km/h
- alueen tiestöllä 40 km/h
- maastossa ja panssariurilla 40 km/h, pois lukien johdettu kuljettajakoulutus jolloin noudatetaan maastoliikenneasetuksessa määriteltyä enimmäisnopeutta.

Varastoalueen käyttöä koordinoi Logistiikkalaitos, joka suorittaa alueella varastointia. Alueella saa liikkua ja työskennellä vain Logistiikkalaitoksen ja Porin prikaatin käskemä ja nimeämä varastointitoimintaan liittyvä henkilöstö, vartiohenkilöstö sekä pelastushenkilöstö pelastustehtäviin liittyen. Alueelle ei saa suunnitella tai järjestää varastointiin kuulumatonta toimintaa ilman Logistiikkalaitoksen lupaa.

Kaikenlainen avotulen käsittely, räjäyttäminen ja pyroteknisten välineiden käyttö on kielletty varastoalueella sekä 150 metriä lähempänä aitausta (lähisuoja-alue).

3.4 Harjoitusalueen rakennukset

Rakennukset sijaitsevat Raasin keskustan alueella tai leirialueella ja ne on esitetty liitteessä 1.

Alueen rakennuksia käyttävän on perehdyttävä rakennuskohtaisiin majoittumisohjeisiin. Palovaroittimien toimivuus on tarkastettava rakennuksen käytön alkaessa.

3.5 Harjoitusalueen käyttösuunnitelma ja varaaminen

Porin prikaatissa käyttäjät varaavat seuraavan vuoden tarpeensa Raasin harjoitusalueista ja tiloista kevään koulutusalan suunnitteluseminaarissa. Tämän jälkeen ulkopuolisten käyttäjien on mahdollista varata vuoroja Porin prikaatin laatiman pyynnön perusteella. Pyyntö lähete-

tään joukkoihin käyttövuotta edeltävän vuoden keväällä puolustusvoimien asianhallintajärjestelmällä, yleensä maaliskuussa. Esitykset käsittelee koulutusosaston suunnittelusektori. Mahdollisissa päällekkäisyyksissä Porin prikaati kuulee osapuolia ja määrittää tämän jälkeen käyttöoikeuden.

Porin prikaatin omat tarpeet ovat käsittelyssä pääsääntöisesti etusijalla.

Koulutusosasto laatii esitysten pohjalta alueiden käyttösuunnitelman. Seuraavan vuoden käyttösuunnitelma julkaistaan PVAH- järjestelmässä edellisen vuoden kesäkuun loppuun mennessä. (yhteiset/maavoimien tapahtumat/07. maavoimien ampuma-alueet ja varaukset/ Säkyä-Raasi-Oripää-Piikajärvi).

Suunnitteluvaiheen jälkeen varausvuorojen käsittelyvastuu on koulutusosastolla. Tällöin jäljelle jääneitä vuoroja varataan sähköpostisanomalla osoitteeseen: **PV_JL_PORPR_E_tilavarausten_hyväksyjät**.

Sanomaan tulee sisällyttää seuraavat tiedot:

- kohdetta käyttävä taho tai organisaatio
- yhteyshenkilö
- käyttöaika (pvm ja klo, mistä mihin)
- varattavat kohteet
- käyttötarkoitus
- mahdolliset lisätiedot.

Tilavarausten käsittelijä koulutusosastolla käsittelee varauksen, vastaa käsittelyn tuloksen varaajalle sähköpostiviestillä, kirjaa varauksen käyttösuunnitelmaan.

Puhelinvarauksia ei käsitellä.

Mahdolliset peruutukset tulee tehdä heti asian tullessa tietoon, jolloin vuoro voidaan jakaa seuraavalle käyttäjälle.

Peruskoulutuskauden perusampumaratojen käyttövuorot koulutusosasto jakaa yksiköille saapumiseräkäsytssä.

3.6 Alueiden sekä tilojen luovutus ja vastaanotto

Harjoitusjoukko sopii tarvittaessa tilojen ja alueiden luovutuksen sekä vastaanoton harjoitusalueita hoitavan henkilöstön kanssa. Luovutukset

ja vastaanotot on sovittava ajoissa, jotta ne voidaan ottaa suunnittelussa huomioon. Luovutusten yhteydessä harjoitusalueen hoitaja antaa tarvittavan opastuksen koulutuspaikkojen käyttöön. Avaimet jaetaan käyttäjälle tilojen luovutuksen yhteydessä (toimipisteenä Porin prikaati / Säkylän ampumaratojen paviljonki, auki arkisin virka-aikana).

Harjoitusalueet ja tilat on jätettävä hyvään kuntoon harjoitusjoukkojen toimesta. Harjoitusalueen hoitaja tarkastaa tilojen ja alueiden kunnon. Harjoituksen päättyessä luovutukseen on varattava riittävästi aikaa ja tarvittava osasto mahdollisten puutteiden korjaamiseen.

3.7 Yhteydenotot eri viranomaisiin

Harjoitusalueen käyttäjä tekee harjoituksen luonteen vaatimat yhteydenotot viranomaisiin.

Harjoitteista joista muodostuu runsaasti savua, tulee tehdä ilmoitus Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen tilannekeskukseen puh. 0401450857.

3.8 Harjoitukseen liittyvät ilmoitukset ja tiedottaminen

3.8.1 Ilmoitukset alueella toimittaessa

Harjoitusalueella pidettävistä sotaharjoituksista käsky on osoitettava tiedoksi Porin prikaatin koulutusosastolle ja Porin prikaatin virkapaikalla olevalle päivystäjälle (VPOP).

Perusammunnoista, räjäytyksistä sekä raivaamisesta on ilmoitettava yhtäjaksoista toimintaa aloitettaessa sekä lopetettaessa myös Säkylän päävalvomoon.

3.8.2 Ampumailmoitukset

Ampuva joukko asettaa ampumatiedotteen Raasin räjäytysalueen varotaululle (LIITE 5) kaksi (2) vuorokautta ennen vaaraa aiheuttavan toiminnan aloittamista. Räjäytysalueen varotaulu sijaitsee Raasintien ja 1.puomin risteyksessä. Ampuva joukko poistaa ampumatiedotteen ilmoitustaululta välittömästi vaaraa aiheuttavan toiminnan päättyttyä.

Alueella suorittavista räjäytyksistä on tehtävä tarvittavat ilmoitukset ja tiedotettava PVVAROM D 1.5 vaatimusten mukaisesti. Ilmoittamisesta

vastaa räjäytysharjoituksen johtaja tai varoupseeri. Ennalta arvaamattomissa virka-aputyönä tehtävissä löytöräjähteiden raivaamisissa on noudatettava PVVAROM D 1.5 erityisohjeita.

Räjäytysharjoituksen johtaja vastaa siitä, että ampumatiedotteen tiedot ovat paikkansapitävät ja siitä, että tiedote on toimitettu ajoissa julkaisijalle ja Raasin räjäytysalueen varotaululle. Varoupseeri lähettää ampumatiedotteen julkaisijalle ajoissa ja varmistuu, että ampumailmoitus tulee julkaistua määräaikaan mennessä varomääräysten vaatimissa paikoissa.

Porin prikaatissa julkaisija jakaa ampumatiedotteen puolustusvoimat.fi sivuilla viimeistään 14 vuorokautta ennen ammunnan / räjäytysten ilmoitettua toteuttamispäivää.

Julkaisijoina toimivat Porin prikaatissa seuraavat työpisteet: SATJPE, SATPIONVPE, V-SHPE, SATTRE, POHMJPE, KRIHAK, LSALTSTO sekä POHMALTSTO.

3.8.3 Raportointi

Räjäytysalueen varoupseerin on dokumentoitava harjoituksen aikaiset ilmoitukset ja toimenpiteet PVVAROM D 1.5 mukaisesti. Toimenpidekortit arkistoidaan kyseisen varomääräyksen mukaisesti.

3.9 Käytönseuranta

Harjoitusalueen ja perusampumaratojen käyttäjä on velvollinen raportoimaan alueilla suoritettut räjäytykset ja perusampumaradoilla ammutut laukaukset. Käyttö raportoidaan tämän johtosäännön liitteenä 2.1 olevalla lomakkeella. Yhdellä lomakkeella raportoidaan yhden päivän aikana suoritettut räjäytykset tai ammutut laukaukset. Lomakkeet palautetaan taisteluvälinevaraston palvelutiskille ampumatarvikkeiden palautuksen yhteydessä. **Lomake vaaditaan varastolla luovutettavaa kullustositetta vastaan.** Porin prikaatin ulkopuoliset käyttäjät, jotka eivät asioi taisteluvälinevarastolla, voivat vaihtoehtoisesti toimittaa ammunnoista täytetyn lomakkeen Porin prikaatin koulutusosaston suunnittelusektorille postilla tai sähköpostilla asianhoitajalle (Porin prikaati, koulutusosasto, suunnittelusektori, PL 38 27801 Säskylä tai etunimi.sukunimi@mil.fi).

Puolustusvoimien ulkopuoliset käyttäjät voivat raportoida 31.1. mennessä koonnoksen edellisen vuoden laukausmääristä radoittain, asetyypeittäin ja päivittäin eriteltynä Porin prikaatin koulutusosaston suunnittelusektorille. Porin prikaatin koulutusosasto toimittaa raportointilomakkeen käyttöluvan saaneille ulkopuolisille käyttäjille luvan myöntämisen yhteydessä. Koulutusosasto vastaa tietojen koostamisesta ja säilytyksestä.

4 PELASTUSTOIMINTA

4.1 Yleistä

Harjoituksen johtaja vastaa harjoituksen pelastus- ja lääkinnällisen pelastustoiminnan järjestämisestä normin PVHSM TURVALLISUUS 601 PEOPOS mukaisesti.

Ammunnan johtajalla on oltava viestiyhteys suorituspaikalta Porin prikaatin kenttäjohtajaan (matkapuhelin 0299 441 935 tai VIRVE kutsu "MP430").

Säkylän valvomossa on VIRVE- radio jatkuvalla kuuntelulla puheryhmässä SÄKYLÄ VARO 01, kutsu "MP430".

Räjätettäessä tai raivatessa räjäytysalueella varoukseerin matkapuhelin- tai viranomaisverkon yhteyden tulee olla varmistettu (varalla toinen viestiväline). Käyttäjä varaa käyttöönsä tarvittavat puhelimet sekä kanavat. Tarvittaessa ohjeita antaa Porin prikaatin johtamisjärjestelmäala.

Raasissa ei ole kiinteää puhelinverkkoa.

4.2 Yhteistoiminta muiden viranomaisten kanssa

Harjoituksen pelastusupseeri on yhteydessä alueen pelastusviranomaiseen ja lääkinnällisen pelastustoiminnan johtaja alueen ensihoidon kenttäjohtajaan.

Yhteyden otossa sovittavat asiat:

- harjoituksen yleiskuvaus (harjoituksen tyyppi, henkilömäärä, erikoiskalusto)
- yhteystiedot ja VIRVE-kutsut (harjoituksen johtaja/apulainen, pelastus- ja lääkintä)
- omatoimisen varautumisen järjestelyt
- yhteistoiminta onnettomuustilanteessa

Harjoitteista joista muodostuu runsaasti savua, tulee tehdä ilmoitus Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen tilannekeskukseen p. 0401450857.

4.3 Palon- ja kulontorjunta

Ruohikko- ja metsäpalovaroituksen aikana avotulen tekeminen on kielletty. Polttotaistelukoulutuksessa, tulenkuvauksessa ja sellaisten ampumatarvikkeiden ja harjoitusvälineiden käytössä, jotka voivat aiheuttaa tulipalon, on varauduttava tarvittavalla sammutuskalustolla.

Ruohikko- ja metsäpalovaroituksen aikana harjoitusjoukko vastaa jälkivartiosta kahden(2) tunnin ajan harjoituksen päättymisestä. Käyttöön on varattava riittävästi alkusammutusvälineitä.

Palovedenottoaikat on tiedusteltava etukäteen ennen toiminnan aloittamista.

Raasin alueella avotulta ja napalmia saa käsitellä ainoastaan suojelukoulutusradalla ja rakennetuilla nuotiopaikoilla.

Tupakointi- ja kamiinan tyhjennyspaikka on käskettävä ryhmäkohtaisesti kouluttajan toimesta.

4.4 Avun hälyttäminen

Onnettomuustapauksessa on soitettava YLEISEEN HÄTÄNUMEROON 112.

Tarkentavat hälytysjärjestelyt käsketään harjoituskäskyssä.

4.5 Pelastuspisteet ja opastaminen

Harjoitusjoukon on kyettävä opastamaan pelastus- ja lääkintäyksiköt onnettomuuspaikalle. Harjoitusjoukon on oltava selvillä lähimpien pelastuspisteiden sijainnista. Pelastuspisteitä tulee käyttää opastuksen kiinnekohtina. Raasin pelastuspalvelupisteille kyetään laskeutumaan myös pelastushelikopterilla.

Pelastuspisteet on esitetty liitteessä 4.

4.6 Lääkinnällinen pelastustoiminta

Harjoituksiin varattavan lääkintähenkilöstön ja käytettävän kaluston määrä perustuu varomääräyksiin, tämän johtosäännön määräyksiin, sekä tehtyyn riskikartoitukseen. Harjoituksen johtaja vastaa lääkinällisen pelastustoiminnan järjestämisestä asiaa käsittelevien normien mukaisesti.

4.7 Onnettomuuksien ennaltaehkäisy

Onnettomuuksiin on varauduttava riskinarvioinnin ja varomääräysten mukaisesti.

Harjoitusjoukon on varauduttava omatoimiseen öljyvahingon torjuntaan. Varautuminen on mitoitettava toiminnan laajuuden ja kaluston mukaan ja se on ohjeistettu tarkasti johtosäännön luvussa 9, ympäristönsuojelu.

5 AMPUMA- JA HARJOITUSALUEEN VAROTOIMINTA

5.1 Ampuma-alueen eristäminen ja vartiointi

Nämä varotoiminnan määräykset koskevat Raasin harjoitusalueella suoritettavia perusammuntoja sekä räjäytyskoulutusta. Alueet on eristettävä varomääräysten ja tämän johtosäännön mukaisesti. Alueen eristäminen, sisältäen puomit, varoitustaulut ja -liput ovat esitetty liitteessä 6.

Räjäytyksille ja ammunnoille on aina käskettävä vastuullinen johtaja. Mikäli räjäytysalueella toteutetaan samanaikaisesti useita räjäytysharjoituksia tai harjoituksen laajuus sitä edellyttää, on nimettävä ampumaharjoituksen johtaja sekä räjäytysalueen kokonaistoiminnan johtamista varten ampuma-alueen varoukseeri.

5.2 Ammuntoja koskevat erityismääräykset

Raasin ilmailun vaara-alue on **EF R 91 Raasi**. Vaara-alueen maksimikorkeus on 900 metriä merenpinnasta. (Liite 5.)

Räjäytysalueella ei saa suorittaa taisteluammuntoja.

Räjäytysalueella räjäytyksestä syntyvä vaara -alue ei saa ylittää 780 metriä korkeussuunnassa maanpinnasta.

Raasintie on aina eristettävä vartiomiehin, mikäli räjäytyksissä muodostuva vaara-alue ulottuu tielle. Harjoituksen johtajalla on oltava viestiyhteys vartiomiehiin. Liikenne pysäytetään vain tarpeen vaatimaan räjäytyshetkeen sitoen (yleinen tie).

Räjäytyksiä toteutettaessa tulee huomioida varomääräysten määrittämät varotoimenpiteet sekä vähimmäissuojaetäisyydet henkilöstölle ja kalustolle. Räjäytysalueella on katettu suojatila, jota tulisi ensisijaisesti käyttää alueella suoritettaviin räjäytyksiin liittyen.

Miinojen, teräksen ja teräsbetonin räjäyttäminen on sallittu ainoastaan **räjäytysalueen A** keskikohdalla räjäytystaskuissa. Suurin yksittäinen panos ja suurin kerralla räjäytettävä räjähdysainemäärä saa A- alueella olla korkeintaan 10 kg.

Räjäytysalueen B- aluetta voidaan käyttää muuhun räjähdyskoulutukseen. B- alueella suurin kerrallaan räjäytettävä räjähdysainemäärä saa olla korkeintaan 3 kg.

Raasin harjoitusalueella voidaan suorittaa puun, kiven ja kannon räjäytysharjoituksia myös liitteen 1, kohdan 2 kartassa määritetyllä alueella. Tällä alueella suurin kerrallaan räjäytettävä räjähdysainemäärä saa olla korkeintaan 3 kg.

Tulenkuvasta voidaan suorittaa muuallakin Raasin alueella huomioiden Raasin rajoitusalueet ja varomääräyksen käskemät vaara-alueet ja sen eristäminen.

Räjäytettäessä puuta, kiveä tai kantoja tulee aina ottaa ensin yhteyttä harjoitusalueestariin, jonka kanssa sovitaan räjäytyskohteet ja toiminta-alueella.

Harjoituksen johtajan on varmistuttava räjäytyksiä suoritettaessa, että seuraavat toimenpiteet on suoritettu ennen aloittamista;

- varomääräyksen edellyttämällä säteellä räjäytyspaikasta ei ole ketään asiaankuulumatonta
- Ampumatiedote on oltava luettavissa Raasin räjäytysalueen varotaululta kaksi vuorokautta ennen vaaraa aiheuttavan toiminnan aloittamista. Ilmoitustaulu sijaitsee Raasintie ja 1. puomin risteyksessä

- puomi A:n ja B:n pitää olla suljettuna ja että varoitustaulut 1 ja 3 (LIITE 6) ovat avattuina viimeistään tuntia ennen vaaraa aiheuttavan toiminnan aloittamista
- alueelle johtava tie on suljettu räjäytysalueen risteyksen kohdalta vartiomiehellä ennen harjoituksen alkua

6 TOIMINTA AMPUMA-ALUEELLA

6.1 Yleistä

Maalialueet ja tiestö on tarkastettava ennen ja jälkeen ammunnan räjähtämättömien ampumatarvikkeiden osalta. Räjähtämättömät ampumatarvikkeet ja niiden osat on merkittävä ja mahdollisuuksien mukaan raivattava.

Alueilla, joissa voi olla räjähtämättömiä ampumatarvikkeita, koneellista kaivutyötä tai siihen verrattavaa maanrakennustyötä ei saa tehdä ennen kuin alue on varmistettu turvallisesti.

6.2 Räjähtämättömät ja raivattavat ampumatarvikkeet tai välineet

Ensisijainen raivaamisvastuu on jokaisella harjoituksen johtajalla. Mikäli räjähtämättömän ammuksen tai panoksen raivaus ei onnistu, on räjähtämättömän merkittävä kolmijalalla varomääräysten mukaisesti. Porin prikaatin vartiosto ylläpitää karttaa räjähtämättömistä ammuksista Säkylän valvomossa. Kohteen sijainti on merkittävä Säkylän valvomon räjähtämättömien karttaan ja asiasta on ilmoitettava harjoitusalueen hoitajalle. Huolto-osasto vastaa vuosittaisten alueraivausten järjestämisestä.

Virka-apuna tapahtuva poliisin löytöräjähteiden raivaaminen toteutetaan puolustusvoimien varomääräysten mukaisesti. Raivaamisessa tulee noudattaa räjäytysalueen käytöstä tässä johtosäännössä annettuja ohjeita. Ennalta arvaamattomissa virka-apytyönä tehtävissä löytöräjähteiden raivaamisissa ei ampumatiedotteen laatiminen ole välttämätöntä.

7 TURVALLISUUSTOIMINTA JA TIEDOTTAMINEN

7.1 Turvallisuustoiminta

Harjoitusjoukkojen on suunniteltava turvallisuustoiminta riskiperusteisesti aina alueella harjoiteltaessa. Raasin harjoitusalueella on otettava huomioon, että alueen läpi kulkee siviili liikennöity tie eikä alueella ole

jatkuvaa vartiointia, joten alueella saattaa liikkua ulkopuolisia.

7.2 Tiedottaminen häiriötilanteissa

7.2.1 Yleistä

Harjoituksen järjestävä joukko vastaa tiedottamisesta työjärjestyksensä mukaisesti. Kriisiviestinnän toimintatavat pohjautuvat normiin PVOH-JEK-PE VIESTINTÄ - PEVIESTINTÄOS 003 ERITYISTILANNEVIESTINTÄ PUOLUSTUSVOIMISSA.

Harjoituksen johtaja vastaa johtamansa harjoituksen viestinnästä ja vastaa tarvittaessa lisätietojen antamisesta mm. medialle Porin prikaatin ohjeistuksen mukaisesti.

Tiedotuskynnyksen ylittävissä onnettomuuksissa/vast. tapahtumissa viestinnän valmistelussa avustaa Porin prikaatin tiedottaja/tiedotussihteeri tai Maavoimien viestinnän varallaoleva päivystäjä.

Vakavissa onnettomuustilanteissa on varauduttava vahvistamaan tiedotuksesta vastaavaa henkilöstöä joukko-osaston ohjeistuksen mukaisesti.

7.2.2 Harjoitusten valmisteluissa huomioon otettavia asioita

Harjoitusjoukon on laadittava uhka- ja riskiarvioonsa perustuva viestintäsuunnitelma, jossa on varauduttava poikkeaviin tilanteisiin. Harjoitusjoukolla on oltava toimintaperiaatteet selvillä viestintää ja tiedottamista vaatimissa tilanteissa sekä tiedossa henkilöstö, joka vastaa tiedottamisesta.

7.2.3 Vaaratilanteista ilmoittaminen

Vaaratilanteista on ilmoitettava aina esimiehelle. Tapauksista laaditaan mahdollisesti tilannearvion perusteella erikseen ohjeistettava läheltä piti-ilmoitus. Jos vaaratilanne aiheutuu harjoitusalueen ominaisuuksista, on tapaukset tuotava harjoitusaluehenkilöstön tietoon epäkohtien korjaamiseksi.

7.2.4 Harjoituksen johdon ilmoitukset

Harjoituksen johto ilmoittaa häiriötapahtumasta joukko-osastonsa laattiman ohjeen mukaisesti.

Raasissa tapahtuneista erityistilanteista on tiedotettava myös Porin prikaatin johtoa / esikuntapäällikköä.

8 HUOLTO

8.1 Yleistä

Porin prikaatin ulkopuolisten toimijoiden huollollisesta tukeutumisesta Porin prikaatiin on sovittava Porin prikaatin huolto-osaston kanssa. Harjoitusjoukon huoltopäällikön on otettava vähintään kuukautta ennen harjoituksen alkua yhteys Porin prikaatin huolto-osastoon tukeutumisen järjestelyjen sopimiseksi. Tukitarpeissa on huomioitava myös Leijona Catering:lta ja SÄKTERVAS/ SOTLK:lta tarvittava tuki ja sovittava se suoraan ao. yksiköiden kanssa.

Häviämisistä ja löytötavaroista tulee ilmoittaa Säkyllän vartiostoon, jonne löytötavarat on toimitettava. Löydöistä ja häviämisistä tiedotetaan varuskunnan tiedotteissa sekä tarvittaessa harjoitusalueen käyttäjille.

8.2 Täydennykset

Käyttäjä tilaa muun tarvitsemansa materiaalin Porin prikaatin huolto-ohjeen liitteenä olevan Materiaalikeskuksen palveluoppaan (SÄK) mukaisesti.

Käyttäjä tilaa tarvittaessa harjoitusalueen hoitajalta maalilaitteiden rakentamiseen tarvittavan puutavaran ja muovin.

Puolustusvoimien joukot saavat Raasin tauluvarastolta ottaa käyttöönsä perusammunnoissa tarvittavat ampumataulut ja ampumamatot. Muun tarvitsemansa materiaalin joukko varaa itse ja tuo mukanaan.

Harjoitusalueella tapahtuvissa tankkauksissa ja muissa poltto- ja voiteluaineiden käsittelyssä on noudatettava ympäristönsuojelun kohdan 9.3 määräyksiä. Harjoitusjoukkojen on tuotava mukanaan kuljetusalan normeissa mainittu öljyntorjuntakalusto. Harjoitusjoukkojen ajoneuvoja voi tankata vain erikoistapauksissa Raasin keskustan polttoaineenjakopaikalla, jos toiminnasta on sovittu Säkyllän kuljetuskeskuksen asiaa hoitavan varastomestarin kanssa.

Räjähteiden kuljetuksessa, varastoinnissa ja käsittelyssä on noudatettava voimassa olevia varomääräyksiä ja normeja. Räjähdysaineiden kenttävarastointimääräykset ovat liitteessä 7.

Porin prikaati vastaa Raasin polttopuuhuollosta. Kuivilla puilla varustetut lavat siirretään käyttöpaikoille harjoitusjoukon toimin. Lavat tulee aina peittää huolellisesti, jotta puut eivät kastuisi. Harjoitusalueelle tai muualle maastoon ei saa jättää polttopuita. Käyttämättä jääneet polttopuut on palautettava halkolavoille.

Talousvesi täydennetään Yrjölän talouskeskuksessa olevasta vesipisteestä.

8.3 Kunnossapito

Harjoitusalueella tehtävissä kunnossapitotöissä on noudatettava ympäristönsuojelusta annettuja määräyksiä.

8.4 Lääkintähuolto

Alueen käyttäjä vastaa lääkintähuollon järjestämisestä harjoitukseen. Raasin harjoitusalueella ei ole puolustusvoimien lääkinnällisen pelastustoiminnan valmiuksia tai päivystystä. Yhteistoiminnasta on sovittava Säkylän terveysaseman kanssa.

8.5 Kuljetukset

Kuljetuksissa on noudatettava kohdassa 3 käskettyjä liikenne- ja liikumisrajoituksia sekä otettava huomioon ympäristönsuojelu.

8.6 Huoltopalvelut

Raasin harjoitusalueella noudatetaan kenttähygieniakäsikirjaa (Khyg-Käsik) sekä Porin prikaatin antamia yleisiä ohjeita. Kenttä- ja maastomuonituksessa joukko-osastot noudattavat omia sisäisiä kenttä- ja maastomuonituksen sekä kenttävesihuollon omavalvontajärjestelmiään.

Joukkojen käytössä on Yrjölän keittokatoksen pakinpesupiste. Yrjölän keittokatos ei ole elintarvikehuoneistokäytössä.

Paukkulan edessä olevasta vesipostista ei saa ottaa vettä talousvesikäyttöön. Paukkulan vesi soveltuu vain saniteettikäyttöön.

Harjoitusalueen käyttäjä vastaa kiinteistöjen sekä majoitus- ja harjoitusalueiden siisteydestä ja hygieniasta. Harjoitusjoukot varaavat mu-

kaansa tarvittavan hygieniamateriaalin (jätessäkit, wc-paperit ja käsihuuhteet).

Jätepisteet on esitetty liitteessä 3 (alueen kenttäkäymälä ja jätepestikartta).

Harjoituskäskyyn on kirjoitettava em. normien mukaiset tärkeimmät hygieniamääräykset, jotka tulee kerrata harjoituksen aikana.

Sotilaskotipalvelut tilataan Säkylän sotilaskotiyhdistykseltä.

9 YMPÄRISTÖNSUOJELU

9.1 Yleistä

Raasin harjoitusalueella noudatetaan samoja ympäristöalan perusohjeita kuin muillakin Porin prikaatin harjoitusalueilla. Harjoituskäskyihin on ohjeistettava poltto- ja voiteluaineiden käsittely (ml. maastotankkauspaikkojen koordinaattien ilmoittaminen), toiminta ympäristövahinkotilanteissa (ml ympäristöpoikkeamalomakkeen täyttö), sekä jätehuolto. Harjoitukset on suunniteltava suojelu- ja rajoitusalueita noudattaen.

9.2 Suojeltavat kohteet ja rajoitusalueet

Varsinaisia luonnonsuojelukohteita Raasin harjoitusalueella ei ole. Raasin vedenottamon suojavyöhyke on esitetty kartassa liitteessä 1. Vedenottamon suojavyöhykkeellä polttoaineiden jakelu ja varastointi on kielletty.

9.3 Poltto - ja voiteluaineiden käsittely Raasissa

9.3.1 Yleistä

Poltto- ja voiteluaineiden käsittelyyn on kiinnitettävä huomiota ja toiminnassa noudatettava erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta sekä noudatettava näitä toimintaohjeita. Poltto- ja voiteluaineita on käsiteltävä niin, ettei ympäristölle aiheudu vaaraa. Mahdollisiin onnettomuustilanteisiin on varauduttava öljyntorjuntamateriaalilla.

Poltto- ja voiteluaineita käsiteltäessä tulee maaperä / lattia suojata imeytysmatolla tai valuma-altaalla. Poltto- ja voiteluaineineen joutuminen maaperään, pohjaveteen ja viemäriin on estettävä kaikin mahdollisin keinoin. Tankkaus- ja huoltotoimenpiteitä ei saa suorittaa pohjavesi-

alueella, ilman asianmukaisia suojaustoimenpiteitä. Suoja-alue kaivoihin on 200 metriä, sitä lähempänä kaivoa ei saa haitallisia aineita käsitellä eikä varastoida. Kaivot on merkitty maastoon sekä johtosääntöjen karttaliitteisiin.

9.3.2 Poltto- ja voiteluaineiden varastointi ja kuljettaminen

Polttoaineita varastoitaessa tai kuljettaessa tulee varautua ympäristövahinkoihin torjuntamateriaalein ja välinein. Polttoaineita kuljettavalla ajoneuvolla tulee aina olla imeytysmattoa mukana.

Polttoainekannut tulee tarkastaa mahdollisten vuotojen varalta ennen ajoneuvon lastaamista. Vuotavaa säiliötä ei saa käyttää, vaan se on vaihdettava. Poltto- ja voiteluaineita ei saa säilyttää muissa (esim. mehukanistereissa) kuin virallisesti hyväksytyissä astioissa. Polttoaineastioissa tulee olla seuraavat merkinnät; UN-tyyppihyväksyntäkoodi, aineen YK-numero, luokan 3 varoituslipuke ja ympäristövaarallisen aineen varoitusmerkki.

Irralliset polttoaineastiat tulee sijoittaa ajoneuvon kuljetustilaan niitä varten varattuun kuljetustelineeseen tai säiliö on sidottava kiinni pystyasentoon. Kyseinen kuljetusteline on kiinnitettävä ajoneuvon kuormaamisesta annettujen ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Kuljetustelineen alle on asettava erillinen imeytyskangas, jolla estetään pienten vuotojen leviäminen.

Huolimatta siitä, onko polttoaineastia tyhjä vai täysi, on varmistettava, ettei polttoaineastia pääse kaatumaan esimerkiksi säilyttämällä sitä kuljetustelineessä aina kun sitä ei tarvita muussa toiminnassa. Osassa maastossa käytettävistä työskentelytiloista (laskinkontit, viestiasemat yms.) on polttoaineastioille määrätty oma säilytyspaikka. Tällöin kyseistä säilytyspaikkaa tulee käyttää.

9.3.3 Riskinarviointi

Jos toimintaohjeessa ei ole ohjeistettu kyseisen toiminnon tai käytettävän laitteen riskejä ja niihin varautumista, on toiminnosta tai laitteesta arvioita riskit tämän riskinarviointitaulukon mukaisesti. Riskeihin on varauduttava riskinarvioinnin tuloksen perusteella.

Laajuus	Ei OLE	Lievä	Kohtalainen	Suuri	Vakava
Vaikutus		Omat torjuntatoimet riittävät	Tarvitaan erikoisvälineistöä tai osaamista	Vaatii laajoja toimia ja eri viranomaisten yhteistyötä	
Maahan					
Ilmaan					
Vesistöön					
Pohjaveteen					
Puustoon					
Kasvillisuuteen					
Maastoon					
Ihminen					
Eläimet					
Kesto		Lyhytaikainen		Pitkäaikainen	
	Toiminta tai väline, ei aiheuta ympäristövaikutuksia				
	Toiminta aiheuttaa ennakkovarautumista onnettomuuteen, torjuntakaluston ja koulutuksen muodossa. Tiedostettava toiminta vahingon sattuessa (toiminta onnettomuustilanteessa)				
	Toiminnasta voi aiheutua vakava ympäristövahinko jota ei voida harjoitusalueella sallia, vaatii kiinteitä rakenteita tai vastaavia välineitä joilla estetään ympäristöön kohdistuvat vaikutukset				

9.3.4 Poltto- ja voiteluaineiden jakelu harjoitusalueilla

Tätä ohjetta noudatetaan maasto- olosuhteissa tapahtuvassa poltto- ja voiteluaineiden jakelussa. Poltto- ja voiteluaineiden jakoon maasto-olosuhteissa on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta huolellisella toiminnalla estetään maaperän ja pohjavesialueiden saastuminen. Harjoitusalueiden johtosäännöissä on merkittynä alueet, joissa poltto- ja voiteluaineita ei tule jakaa. Maasto-olosuhteissa suoritettujen jakelutoimenpiteiden sijainnit (koordinaatit) ilmoitetaan Porin prikaatin ympäristösuunnittelijalle (Helkala) viimeistään kaksi viikkoa tapahtuman jälkeen. Esi-miehet valvovat poltto- ja voiteluaineiden täydennystapahtumia sekä suorittavat tarkastuksia jakelupaikoilla.

AJONEUVON JA MIEHISTÖN VARUSTUS

Ajoneuvo ml polttoaineperävaunu on varustettava ADR- määräysten mukaisilla asiakirjoilla ja merkinnöillä. Lisäksi kuljetusyksikössä on oltava mukana seuraavat varusteet:

- jokaista ajoneuvoa kohti vähintään yksi ajoneuvon suurimpaan sallittuun massaan ja rengaskokoon nähden sopiva pyöräkiila
- kaksi itsestään pystyssä pysyvää varoitusmerkkiä

- silmänhuuhteluneste
- lapio
- viemärisuoja
- keräysastia
- sammuttimet 12kg (6 kg + 6 kg) A-, B- ja C-palotyyppien sammuttamiseen tarkoitettuja.

Lisäksi mukana on oltava öljyntorjuntakalusto jokaista ajoneuvoa kohti ml polttoaineperävaunu sekä öljynimeytysmattoa tai valuma-allas maaperän suojaamiseen.

Jokaiselle ajoneuvon miehistön jäsenelle:

- varoitusliivi (esim. kuten standardissa EN 471 on kuvattu)
- irrallinen kipinöimättömästä materiaalista valmistettu käsivalaisin
- suojakäsineet ja silmänsuojaimet.

JAKOHENKILÖIDEN VARUSTUS JA KOULUTUS

Polttoainetta jakavilla henkilöillä on oltava käytössään vähintään kyseisen polttoaineen turvaohjekortin mukainen suojaruustus ml öljyntorjuntakalusto. Henkilöiden tulee saada koulutus kyseiseen jakokalustoon kalustokohtaisten käyttöohjeiden mukaisesti ennen poltto- ja voiteluaineiden jakelua. Erityisen tärkeää on osata paikantaa itsensä, että mahdollisten vahinkotilanteiden sattuessa kyetään opastamaan pelastushenkilöstö tapahtumapaikalle. Mikäli koulutuksen saanutta poltto- ja voiteluaineiden jakohenkilöstöä ei ole paikalla, polttoainesäiliöt on säilytettävä lukittuina.

TOIMINTA TANKATTAESSA

Öljyntorjuntakalusto sekä sammutin asetetaan ajoneuvon tai polttoaineperävaunun läheisyyteen käyttövalmiiksi. Muovitettu öljynimeytysmatto tai valuma-allas levitetään tankkaustilanteessa ajoneuvon polttoainesäiliön (ml. esim. polttoainekannut) alle suojaamaan maastoa mahdollisten roiskeiden tai ylitäytön varalta.

Tupakointi ja avotulen käsittely on kiellettyä 50 metrin etäisyydellä palavia nesteitä kuormattaessa, kuljetettaessa tai kuormaa purettaessa. Tankkauspaikalle on asetettava ”Tupakointi ja avotulenteko kielletty” - kyltti näkyville. Lisäksi on opastettava haluttu ajosuunta.

Käytetyt imeytysmateriaalit (imeytysmatto, imeytysturve) tai polttoaineella saastunut maa-aines kerätään huolellisesti talteen ja käsitellään vaarallisena jätteenä lajitteluohjeen mukaisesti.

9.3.5 Voimakoneiden ja polttimien tankkaaminen ja huoltaminen maastossa

YLEISTÄ

Harjoitusjoukkojen käytössä olevien voimakoneiden ja polttimien tankkauksesta ja huoltotoimenpiteistä vastaavat laitteen käyttäjät. Ennen harjoitusta tulee varmistaa, että polttoainesäiliöt ovat ehjät ja mukana on tarvittava materiaali poltto- ja voiteluaineiden käsittelyyn eli kuljetuskehikot, imeytysmateriaalia ja astia jäteöljylle.

POLTTOAINEEN LISÄÄMINEN VOIMAKONEESEEN MAASTOSSA
Pienemmissä voimakoneissa on mahdollista käyttää ulkoista polttoainesäiliötä kuten jerrykannu, joka liitetään voimakoneeseen kiinteästi asennetulla liitosletkulla. Mikäli voimakoneessa on mahdollista käyttää ulkoista polttoainesäiliötä, tulisi sitä pääasiassa käyttää. Käyttämällä ulkoista polttoainesäiliötä vältetään polttoaineen tarpeeton kaataminen säiliöstä toiseen.

Jouduttaessa tankkaamaan voimakoneen tai polttimen kiinteää polttoainesäiliötä, on käytettävä imeytyskangasta estämään polttoaineen valuminen maaperään. Polttoaineen tankkaamisen helpottamiseksi on käytettävä jerrykannuun asennettavaa taipuisaa ”kaatokurkkua” tai sopivan kokoista suppiloa. Tankkaaminen tulee toteuttaa voimakoneen välittömässä läheisyydessä.

Tankkaamisen yhteydessä voimakone tulee olla sammutettuna. Tankkauspaikassa on oltava riittävä tuuletus. Tupakointi ja avotulenteko ovat kiellettyjä tankkauksen yhteydessä. Tankkauksen jälkeen polttoainetankkien korkit on suljettava huolellisesti. Kiinteän polttoainetankin tankkaamisen yhteydessä mahdollisesti koneen päälle valunut polttoaine on poistettava välittömästi.

VOIMAKONEEN VOITELUÖLJYN VAIHTAMINEN MAASTOSSA
Voimakoneiden voiteluöljyt vaihdetaan konekohtaisen huolto-ohjelman mukaisesti. Tämä aiheuttaa sen, että voiteluöljyjä joudutaan vaihtamaan myös maasto-olosuhteissa. Maastossa tapahtuvaa öljynvaihtoa tulee kuitenkin välttää mahdollisuuksien mukaan ennakoimalla huoltotarpeita. Pienempien voimakoneiden kalustoon kuuluu koneen lisäksi erillinen huoltovälinesalkku, missä on sekä puhtaalle, että jäteöljylle omat astiat.

Ennen voiteluöljyn vaihtoa maastossa, koneen alle on sijoitettava imeytyskangas mahdollisen maahan valumisen estämiseksi. Voiteluöljyjen vaihtamisen jälkeen on varmistuttava siitä, että kaikki tarvittavat osat on

kiinnitetty huolellisesti eikä vuotoja ole havaittavissa.

Voiteluöljyn vaihtamisessa on hyvä käyttää öljyn poisimemiseen moottorista siihen tarkoitettua käsikäyttöistä pumppua. Tällöin jäteöljy saadaan laskettua ilman valumariskiä jäteöljyastiaan. Isommissa konetyypeissä huolto-ohjelmaan kuuluu myös öljynsuodattimen vaihto. Öljynsuodatin sisältää öljyä, joten sen irrottamisen yhteydessä tulee olla erityisen huolellinen valumien välttämiseksi.

VAARALLISTEN JÄTTEIDEN LAJITTELU

Kaikki voimakoneiden likaiset poltto- ja voiteluaineet, vaihdetut suodatimet sekä niiden käsittelyssä käytetyt puhdistus- ja imeytysmateriaalit ovat vaarallista jätettä. Vaaralliset jätteet lajitellaan lajitteluohjeen mukaisesti.

9.3.6 Raskaiden aseiden huolto ja kunnossapito

Raskaiden aseiden huollossa aseöljyä on käsiteltävä niin, ettei ympäristölle aiheudu vaaraa. Mahdollisiin onnettomuustilanteisiin on varauduttava öljyntorjuntamateriaalilla. Aseöljyä käsiteltäessä tulee maaperä / lattia suojata imeytysmatolla tai valuma-altaalla. Huoltoja ei saa suorittaa vesistöjen välittömässä läheisyydessä eikä toiminta saa aiheuttaa ympäristön pilaantumista.

ÖLJYVALUMIEN ENNALTAEHKÄISY

Huollettaessa raskasta kalustoa kalusto-ohjeiden mukaisesti on aseöljyn valuminen maahan tai varaston lattialle estettävä. Tähän tarkoitukseen voidaan käyttää:

- öljynimeytysmattoja tai
- valuma-altaita.

Toimenpiteet aseöljyä käytettäessä:

- käytä öljyn levittämisessä pumppupulloa
- aseta harjan alle imeytysmatto tai valuma-allas kun laitat harjaan öljyä
- aseta putken päähän valuma-allas tai imeytysmatto
- vältä liiallisen öljymäärän käyttöä putkessa
- täytä pumppupullot ja öljykanisterit valuma-altaan tai imeytysmaton päällä
- öljyä lukon osat valuma-altaan tai imeytysmaton päällä.

ÖLJYPITOISEN JÄTTEEN KERÄYS

Kaikki raskaiden aseiden huolloissa käytetty öljypitoinen jäte mm. käytetyt öljyiset rätit ja öljynimeytysaineet ja -materiaalit on vaarallista jätettä. Vaarallinen jäte on kerättävä maastossa ja varastossa jätessäkkeihin.

Toimenpiteet jätteen keräyksessä:

- pidä öljypitoinen jäte erillään muista jätteistä
- kerää öljypitoiset rätit, matot ja imeytysaineet jätessäkkeihin
- toimita jätessäkit kiinteä öljyinen jäte -astioihin
- vältä öljypitoisen jätteen pitkäaikaista säilytystä varastoissa
- käytä kannellisia metallisia jätessästioita varastotiloissa
- öljypitoista jätettä ei saa jättää maastoon ja se on pidettävä erillään sekajätteestä.

9.4 Toiminta ympäristövahinkotilanteessa

TOIMINTA YMPÄRISTÖVAHINGOSSA

Ympäristöpoikkeamassa - tilanteessa, jossa on ympäristön pilaantumisen riski

1. Yleistä

Onnettomuuden tai vahingon sattuessa, missä on ympäristön pilaantumisen riski, on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin, joilla estetään maaperään saastuminen ja/tai aineiden joutuminen pohjaveteen.

2. Ympäristövahinko tai -onnettomuus eli ympäristöpoikkeama

Ympäristöpoikkeamia ovat:

Haitallisen aineen (öljyn, polttoaineen, liuottimen, kemikaalin tms.) joutuminen maaperään, vesistöön, pohjaveteen tai viemäriin.

Haitallisten aineiden, vaarallisten jätteiden tai kemikaalien hallitsemattomuus

Roskaaminen

3. Toiminta ympäristöpoikkeamassa

Pienet poikkeamat, joissa omat toimet riittävät

- Arvioi vahingon laajuus ja vaikuttavuus
- Pyri estämään lisävahingot
 - tukkimalla vuoto tai
 - laittamalla keräysastia vuotokohtaan tai
 - rajaamalla vuoto esim. suojaamalla viemäri.
- Poista haitallinen aine
 - Imeytä kovalta pinnalta imeytysmateriaaliin, kerää imeytysaine keräysastiaan tai jätessäkkiin

- Poista saastunut maa-aines lapiolla jätessäkiin tai suursäkkiin
- Roskaamistapauksissa kerää jätteet ja toimita oikeaan jäteastiaan
- Huomioi syttymis- ja räjähdysvaara (benssiini)
- Toimita pilaantunut maa-aines / käytetty imeytysmateriaali ”kiinteä öljyinen jäte” jäteastiaan
- Täytä ympäristöpoikkeamalomake (Liite 3.1)
- Toimita ympäristöpoikkeamalomake Porin prikaatin huolto-osaston postinkäsittelijöille

4. Poikkeamat, joissa omat toimet eivät riitä

- Tee hätäilmoitus yleiseen hätänumeroon 112
- Pyri estämään vahingon laajeneminen tukkimalla tai rajaamalla vuotoa
- Eristä alue bensiinivuodossa (syttymis- ja räjähdysvaara)
- Järjestä opastus
- Informoi pelastusviranomaisia:
 - aineen nimi, määrä, vaaraominaisuudet, jne.
- Avusta kaikilla voimavaroilla
- Kirjaa tapahtumat muistiin:
 - tapahtuma-aika, kuvaus tapahtuneesta, sijainti, suoritettut toimenpiteet ja paikalle hälytetyt viranomaiset
 - Täytä ympäristöpoikkeamalomake (Liite 3.1)
- Toimita ympäristöpoikkeamalomake Porin prikaatin huolto-osaston postinkäsittelijöille

9.5 Toiminta maastovauriotilanteessa

Maastovauriolomake on tämän johtosäännön liitteenä 3.3.

Vastuu vaurion ilmoittamisesta on tapahtumapaikalla olevalla tai sinne ensimmäiseksi saapuvalla henkilöllä.

Kaikista vauriotapauksista tehdään vaurioilmoitus riippumatta siitä tapahtuuko vaurio valtion tai yksityisten mailla.

Alueella olevan tai vahingon aiheuttavan joukon johtaja/kouluttaja ilmoittaa vahingosta harjoituksen vaurio / liikenneturvallisuusupseerille, harjoituksen johtajalle sekä Porin prikaatin harjoitusalueemestarille.

Lisäksi yksityisten mailla on pyrittävä selvittämään asianomistajan tiedot ja ilmoittamaan tapahtuneesta välittömästi asianomistajalle (vauriokortti).

Paikan päällä läsnä olevat henkilöt laativat vaurioilmoituksen, jonka täyttämässä avustaa tarvittaessa vaurio / liikenneturvallisuusupseeri. Tämän jälkeen asiakirja toimitetaan harjoituksen johtajalle. Harjoituksen vaurio/liikenneturvallisuusupseeri on velvollinen selvittämään vahingon asianomistajan ja arvioimaan asianomistajan kanssa vahingon laadun. Mahdollisuuksien mukaan vahingosta on pyrittävä ottamaan valokuvia, jotka liitetään vaurioilmoitukseen. Mikäli asianomistajaa ei tavoiteta, on paikalle jätettävä vauriokortti.

Mikäli harjoituksessa ei ole vaurio / liikenneturvallisuusupseeria, on kouluttajan / läsnäolijoiden laatima vaurioilmoitus toimitettava harjoitusalueestartille ja sovittava hänen kanssaan jatkotoimenpiteistä.

Tarpeen vaatiessa asian selvittämiseksi on suoritettava esitutkinta, jonka pöytäkirjat liitetään vaurioilmoitukseen.

Harjoituksen johtaja toimittaa vaurioilmoituksen liitteineen oikeusupseerille, joka valmistelee tarvittaessa vahinkopäätöksen esittelyä varten. Toiminta maastovauriotapauksissa on käsketty Porin prikaatin asiakirjalla ED4960 / 1.7.2007.

9.6 Jätehuolto

Jätteiden lajittelu

Jätteitä ei saa heittää ympäristöön, polttaa nuotiolla tai haudata maahan, vaan jätteet tulee kerätä ja lajitella niille varattuihin jättepusseihin/astioihin.

Lajitellut jätteet toimitetaan harjoitusalueilla oleviin keräysastioihin tai varuskunnan lajittelupisteisiin.

Ruoantähteet ja kenttäkeittiöihin jäänyt ylimääräinen ruoka tulee toimittaa Säkylän harjoitusalueen jättepisteelle biojätteen keräysastiaan. Vaaralliset jätteet tulee aina lajitella erikseen (esim. öljyiset rätit) ja toimittaa varuskunnan lajittelupisteisiin.

Jättepisteet on merkitty kartalle (liite 3). Täysistä jäteastioista Raasin harjoitusalueilla tulee ilmoittaa harjoitusalueiden hoitajalle p.0299 441 237.

Harjoitusalueella noudatetaan Porin prikaatin lajitteluohjeita. Maasto-olosuhteissa lajitellaan vähintään biojäte, pahvi ja sekajäte sekä vaaralliset jätteet aina erilleen.

Ampumarjoituksissa syntyvä ampumatarvikejätteen evakuointi on ohjeistettava taisteluvälinevarastolle harjoituksen huolto-ohjeessa. Kiinteitä ampumapaikoilta hylsyt kerätään ja toimitetaan hylsymolleihin tai taisteluvälinevarastolle. Tyhjät a-tarvikelaatikat toimitetaan oman joukko-osaston keräyspisteeseen (Säkylässä Paviljongin keräysalueelle).

Kamiinoiden tuhka voidaan haudata kesällä hiekkamaahan ja talvella hangelle. Tulipesien tuhkat tyhjenetään rakennusten edessä sijaitseviin tuhka-astioihin.

Vaarallisten jätteiden käsittely

Vaaralliset jätteet on aina pidettävä erillään, eikä niitä saa sekoittaa sekajätteeseen. Vaarallisia jätteitä ovat kaikki ympäristölle tai ihmisen terveydelle vaaralliset jätteet kuten öljyt ja polttoaineet, akut ja patterit, lääkkeet ja riskijätteet, aerosolipullot sekä kemikaalit.

Alueelta tulevat vaaralliset jätteet jokainen harjoitusjoukko hoitaa itse pois oman joukko-osastonsa keräyspisteeseen. Harjoitusjoukot voivat tukeutua Säkylän toimipisteen vaarallisen jätteen keräyspisteeseen sopimalla siitä Porin prikaatin huolto-osaston kanssa.

Käymäläjäte

Alueella käytetään ensisijaisesti kiinteitä kenttäkäymälöitä. Makkipakkien käyttö on kielletty, koska niille ei ole järjestettyä jätehuoltoa. Kenttäkäymälöiden verkostoa voi tarvittaessa täydentää liikuteltavilla käymälöillä. Kiinteät kenttäkäymälät on merkitty kartalle (liite 3).

Harjoitusalueella on kenttäkäymälöitä seuraavissa paikoissa:

- Paukkulan ampumaradoilla nro.22
- Hiilikopin ampumaradoilla nro.24
- Tapiolan saunan pihalla nro.21
- Lipolan majoitusrakennuksella nro. 23
- Hovilan majoitusrakennuksen pihassa nro.18
- Sotilaskoti nro.19
- Yrjölän alue nro.20 (2 käymälää)

Keittokatos Yrjölän yhteydessä oleva WC ja Yrjölässä oleva vanha kompostikäymälä ovat suljettu ja käyttökiellossa. Harjoitusjoukot vastaavat käymälöiden siivoamisesta ja WC- paperin sekä käsidesien täydentämisestä harjoitusten aikana.

10 VIESTITOIMINTA

10.1 Puhelinyhteydet

Harjoitusalueella ei ole kiinteää lankapuhelinverkkoa.

10.2 VIRVE -toiminta

Virve- verkossa voidaan käyttää vain hyväksytyjä, harjoitusorganisaation käyttöön annettuja puheryhmiä.

Ennen muilla taajuuksilla liikennöintiä on siihen saatava lupa Porin prikaatin operatiivisen osaston johtamisjärjestelmäsektorilta.

Prikaatin komentaja
Eversti

Mika Kalliomaa

Osastopäällikkö
Everstiluutnantti

Janne Varjonen

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

LIITE 1 - VAKIOHARJOITUSALUEET JA KOULUTUSRADAT
LIITE 2 - PERUSAMPUMARADAT
LIITE 2.1 - KÄYTÖNSEURANTALOMAKE
LIITE 3 - JÄTEPISTEET JA KIIINTEÄT KENTTÄKÄYMÄLÄT
LIITE 3.1 - YMPÄRISTÖPOIKKEAMALOMAKE
LIITE 3.2 - YMPÄRISTÖPALAUTELOMAKE
LIITE 3.3 - VAURIOILMOITUSLOMAKE
LIITE 4 - PELASTUSTOIMINTA
LIITE 5 - VAARA-ALUEET
LIITE 6 - ALUEIDEN ERISTÄMINEN
LIITE 7 - RÄJÄHTEIDEN TILAPÄINEN VARASTOINTI
LIITE 8 - METSÄNHOITOALUEET

JAKELU

MAAVE

MERIVE
ILMAVE
PVLOGLE
RPR
UUDPR
RLAIV
2LOGR
SATLSTO
KAARTJR
PSPR
PORPR POHMALTSTO
PORPR E
PORPR KRIHAK
PORPR SATJP
PORPR LSALTSTO
PORPR SATPIONVP
PORPR SATTR
PORPR POHMJP
PORPR V-SHP
SOTLK SÄKTERVAS postin käsittelijät
Metsähallitus Etelä-Suomen luontopalvelut
Metsähallitus Länsi-Suomen luontopalvelut
MPK Lounais-Suomen maanpuolustuspiiri Varsinais-Suomen KOTU-
yksikkö
Hätäkeskuslaitos Turun hätäkeskus
Poliisi Lounais-Suomen poliisilaitos
Pelastuslaitos Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos
PHRAKL
Ampumaratasopimuksen tehneet järjestöt ja seurat (eri jakelu)

TIEDOKSI

VAKIOHARJOITUSALUEET JA KOULUTUSRADAT

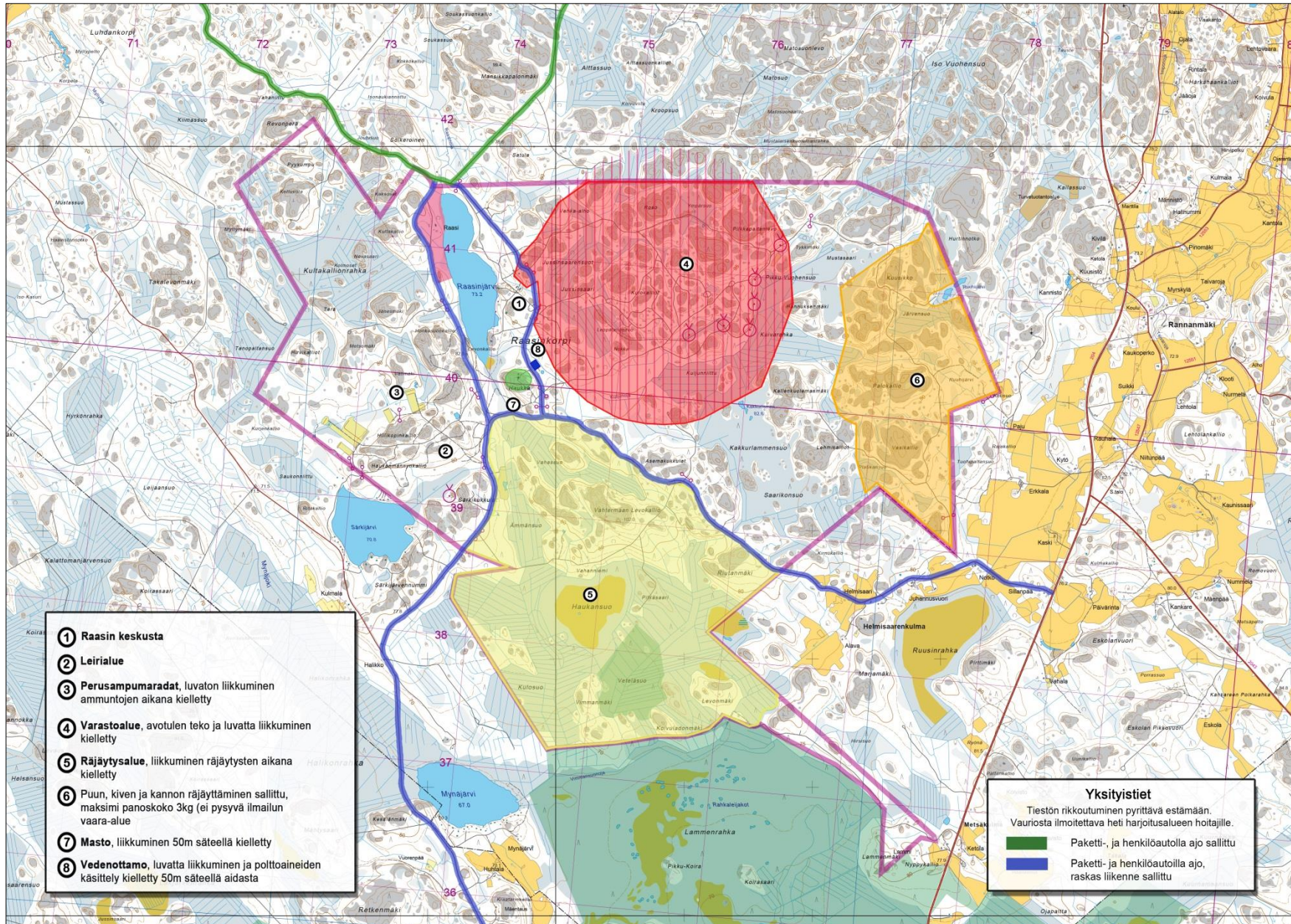
Liitteen sisällys:

1. Yleistä
2. Harjoitusalueen jako ja rajoitusalueet
3. Räjätysalue
4. Leirialue
5. Ajoharjoitteluradat
6. Raasin keskusta
7. Suojelukoulutusrata

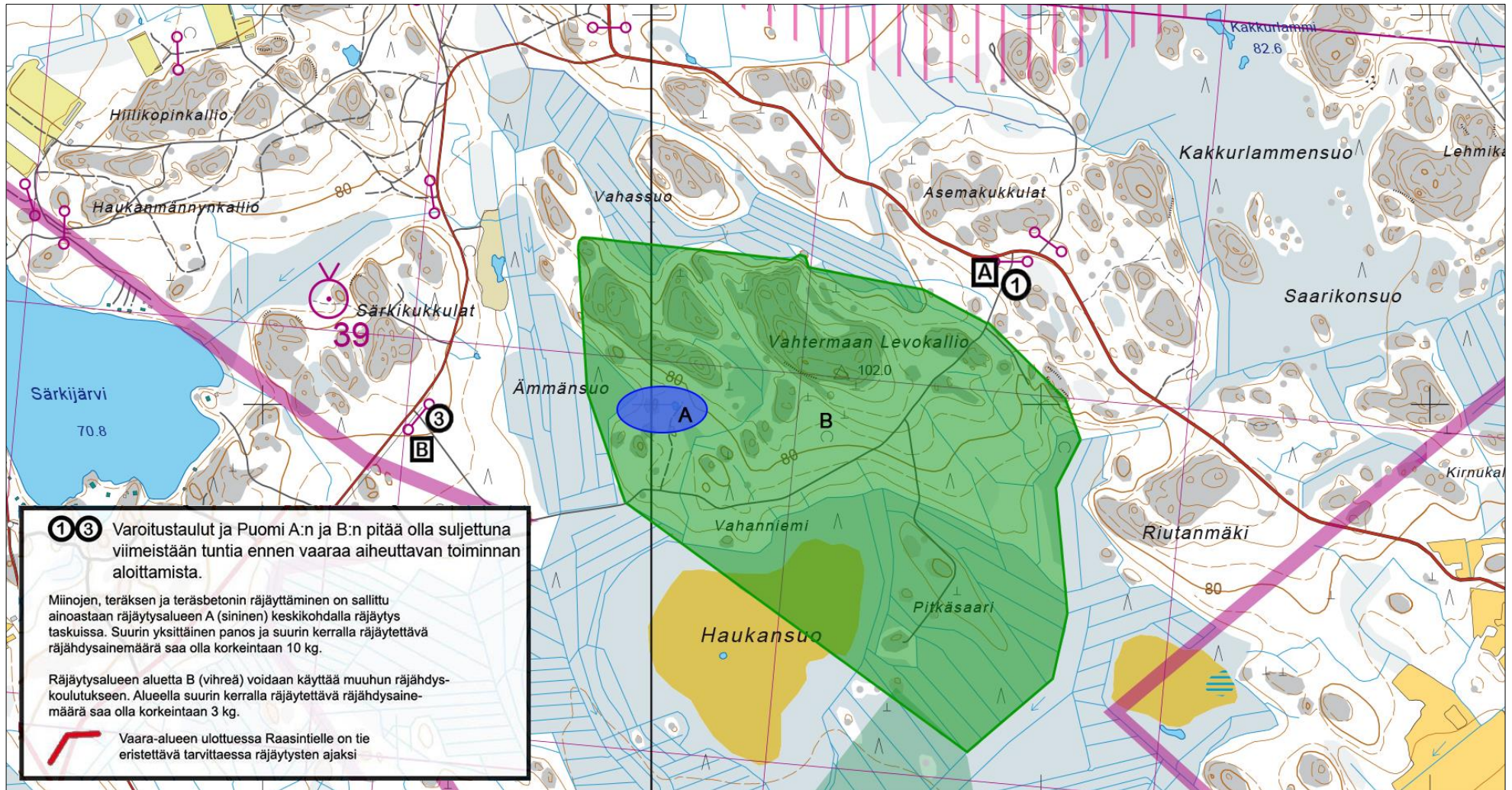
1 YLEISTÄ

Raasin harjoitusalue jakautuu eri alueisiin ja koulutuskohteisiin sekä rakennuksiin. Nämä on esitelty tässä liitteessä ja niiden varaaminen tapahtuu tämän johtosäännön ohjeiden mukaisesti.

2 HARJOITUSALUEEN JAKO JA RAJOITUSALUEET

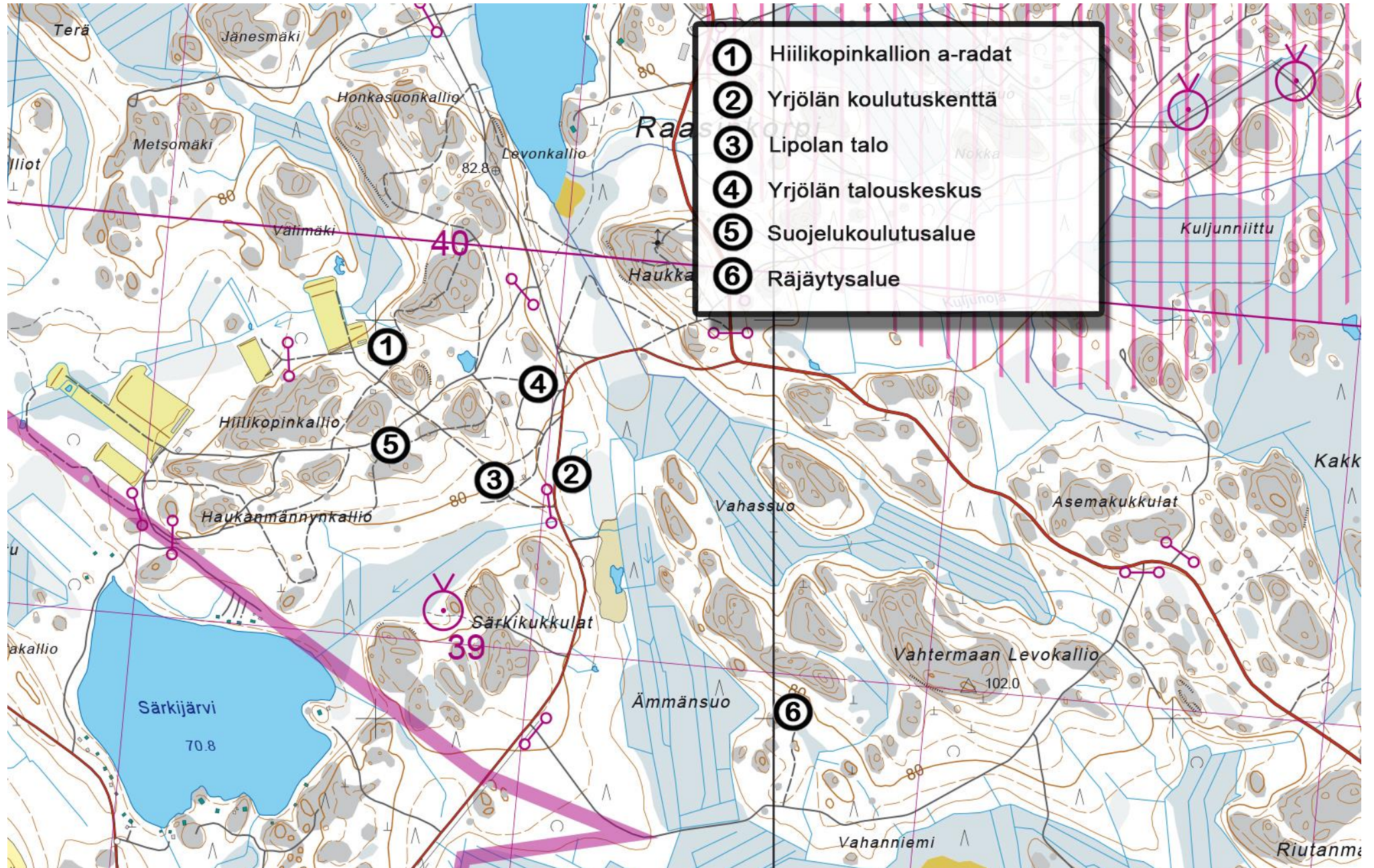
3 RÄJÄYTYSALUE

4 LEIRIALUE

Leirialue on varattu maastoharjoituksia varten. Alueella on myös seuraavat perusampumaradat sekä harjoituspaikat:

- räjäytysalue
- Hiilikopin ampumaradat
 - 150 m: 60 paikkaa, valaistu, sähköiset taulunkääntölaitteet
 - 300 m: 20 paikkaa, valaistu, sähköiset taulunkääntölaitteet
 - pistoolirata 25 m: 20 paikkaa, valaistu, sähköiset taulunkääntölaitteet
- Yrjölän talouskeskus (kenttäkeitinkatos, majoitustila)
- Yrjölän koulutuskenttä
- Lipolan majoitusrakennus
- suojelukoulutusalue
- ajoharjoitteluradat (luku 5)

5 AJOHARJOITTELURADAT

5.1 Helmisaaren ajoharjoittelurata

5.2 Räjätysalueen ajoharjoittelurata

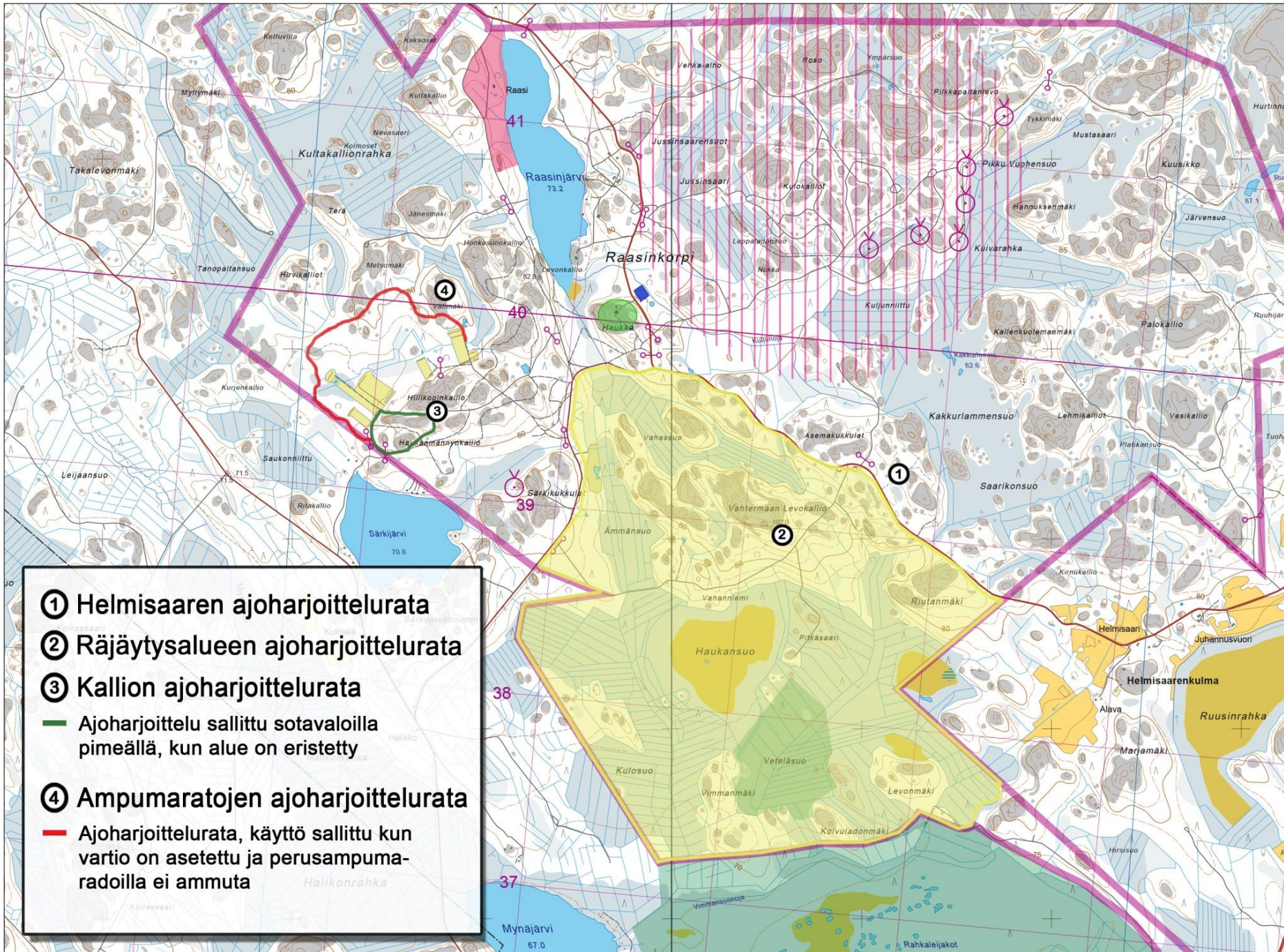
Räjätysalueen ajoharjoittelurataa ei saa käyttää silloin kun räjäytysalueella harjoitetaan vaaraa aiheuttavaa toimintaa.

5.3 Kallion ajoharjoittelurata

Kallion ajoharjoitteluradalla voidaan suorittaa sotavaloilla pimeääjon harjoittelua, jos alue on eristetty.

5.4 Ampumaratojen ajoharjoittelurata

Ampumaratojen ajoharjoittelurataa ei saa käyttää silloin, kun ampumaradoilla on ammunnat käynnissä. Vaaratilanteiden välttämiseksi on maastoajorataa käyttävän joukon varattava käyttöönsä varausjärjestelmästä myös ampumaradat sekä asetettava vartiomiehet ampumaradoille ajoharjoittelun ajaksi. Vartiomiesten tehtävänä on varoittaa ampumaratojen takana tapahtuvasta ajoharjoittelusta sekä estää ammunnat radoilla ajoharjoittelun aikana.

6 RAASIN KESKUSTA

7 SUOJELUKOULUTUSRATA

Raasin alueella avotulta ja napalmia saa käsitellä ainoastaan suojelukoulutusradan alueella (pois lukien avotuli rakennetuilla nuotiopaikoilla).

Suojelukoulutusradan käytössä noudatetaan puolustusvoimien voimassa olevia suojelukoulutusta koskevia varomääräyksiä ja koulutusohjeita.

Suojelukoulutusradan käytöstä on ilmoitettava harjoitusta aloitettaessa ja lopetettaessa Säskylän päävalvomoon.

Polttotaistelukoulutuksessa on varauduttava sammutukseen tarvittavalla sammutuskalustolla erityisesti metsä- ja ruohikkopalovaroituksen aikana.

Raasin leirin palontorjunnasta vastaava Porin prikaatin pelastusupseeri voi antaa kesäaikana radan käyttöä koskevia lisärajoituksia.

Ennen harjoituksen alkua on harjoituspaikalle varattava riskikartoitukseen perustuen riittävästi alkusammutusvälineitä.

Harjoituksen päätyttyä palojätteet pitää siivota harjoituspaikoilta sekä varmistua siitä, etteivät ne jää kytemään.

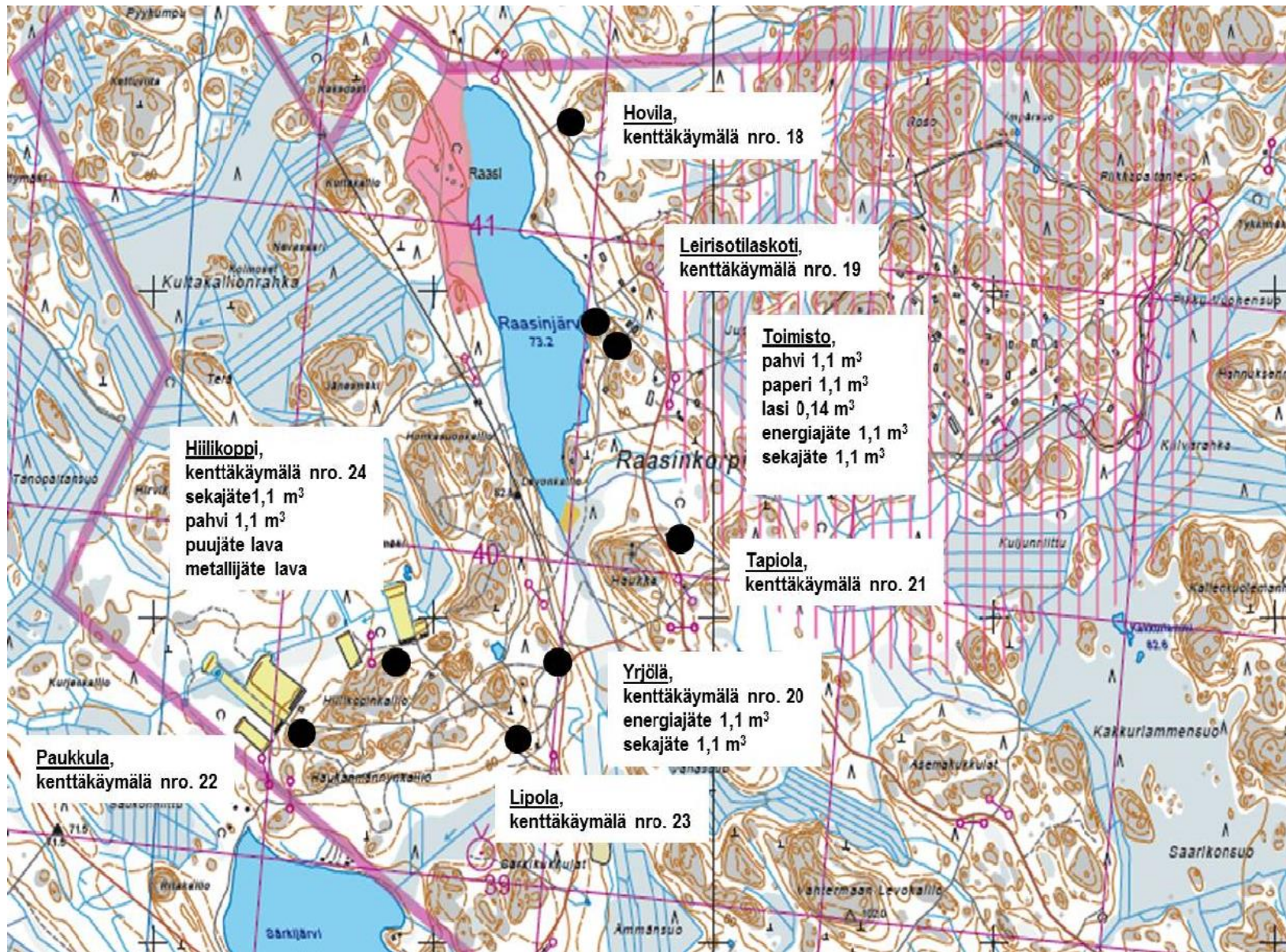
Harjoituksessa käytettävät ehjät ja käyttökelpoiset vaatteet on laitettava hyvään järjestykseen radalla olevaan konttiin. Tulen kanssa kosketuksessa olleet varusteet saa laittaa konttiin vasta niiden sammuttua, kuitenkin aikaisintaan neljä (4) tuntia harjoituksen jälkeen.

Harkinnan mukaan alueelle on järjestettävä jälkivartiointi riittäväksi ajaksi.

Harjoituksessa tarvittava puumateriaali on otettava harkiten harjoitusalueen metsästä. Ensisijaisesti on käytettävä harvennusjätettä ja jos joudutaan kaatamaan puustoa, on se tehtävä metsänhoidollisesti harventaen harjoitusalueen hoitajan osoittamasta paikasta.

Harjoituksissa ei saa käyttää jäteöljyä.

RAASIN HARJOITUSALUEEN JÄTEPISTEET JA KIINTEÄT KENTTÄKÄYMÄLÄT

Versio 2018	Tunniste Poikkeama	Laatija Ympäristöryhmä	Hyväksynyt Maj Rainer Kempainen	Pvm 12.9.2018
----------------	-----------------------	---------------------------	---------------------------------------	------------------

YMPÄRISTÖPOIKKEAMALOMAKE

1. Poikkeaman tiedot

Ympäristövahingon, -poikkeaman tai läheltä piti -tilanteen **aiheuttaja tai havaitsija** kirjaa tapahtumasta seuraavat tiedot:

Tapahtuman ajankohta (pvm ja kellonaika) ja Tapahtumapaikka (Osoite, paikkakunta, paikannimi / koordinaatit, E ja N)
Harjoitus, joka ympäristöpoikkeaman on aiheuttanut (harjoituksesta laaditun asiakirjan nimi ja numero)
Ympäristöpoikkeaman aiheuttanut aine (esim. diesel, bensiini 98E, hydraulikkaöljy, valopetroli, jätteiden lajittelu, vaarallisten jätteiden hallinta...) ja sen määrä
Ympäristöpoikkeaman tai läheltä piti -tilanteen arvioitu alkuperä ja syy, kuvaus ympäristöpoikkeaman kehittymisestä ja suoritettavat toimenpiteet
Paikalle hälytetyt henkilöt (esim. oma esimies, pelastusupseeri, varoukseeri, kenttäjohtaja..), viranomaiset (esim. palokunta, ympäristöviranomainen) ja heidän suorittamat toimenpiteet
Arvio toimenpiteiden riittävydestä
Tietojen kirjaaja (tehtävä, nimi, organisaatio ja yhteystiedot)
Mahdollisia muita huomioitavia asioita

Täytetty lomake lähetetään Porin prikaatin huolto-osaston postin käsittelijöille (PV_JL_PORPR_E_hos_postin_käsittelijät).

2. Tarvittaessa tehtävät jatkotoimenpiteet

Toimenpiteet, mitä suoritettu (maanäytteet, vesinäytteet, lisäys tarkkailuohjelmaan, toimintaohjeen päivitys, toiminnan kehittäminen, ennaltaehkäisevät toimenpiteet jne.)
Ilmoitukset ja raportoinnit, mitä suoritettu (mitä ja kenelle) ja niiden toteuttaja sekä käsittelyn kuittaus.

PORIN PRIKAATIN YMPÄRISTÖJÄRJESTELMÄ

Versio 2018	Tunniste Palaute	Laatija Ympäristöryhmä	Hyväksynyt Maj Rainer Kempainen	Pvm 12.9.2018
----------------	---------------------	---------------------------	---------------------------------------	------------------

YMPÄRISTÖPALAUTTEEN VASTAANOTTOLOMAKE

Palautteen vastaanottaja kirjaa palautteen alla olevaan taulukkoon (kohdat 1 ja 2) ja toimittaa sen (ne) Porin prikaatin koulutusosastolle.

1. Palautteen tiedot

Palautteen antaja nimi
Palautteen antajan yhteystiedot (puhelinnumero ja osoite). PORPR käsittelee vain palautteet, joissa palautteen antaja kertoo nimensä ja yhteystietonsa.
Palautteen antoaika (pvm ja klo)
Palautteen aihe (melu, tärinä, jäte, maastovaurio, liikenne, vaaran aiheuttaminen, muu mikä?)
Palautteen sisältö:
Haluaako palautteen antaja, että häneen otetaan yhteyttä ☐ Kyllä ☐ Ei Jos palautteen antaja halusi yhteydenoton, on hänelle selvitettävä: <ul style="list-style-type: none">- palautteet käsitellään seuraavassa PORPR:n johtoryhmän kokouksessa, joita järjestetään kerran kuukaudessa- tämän jälkeen palautteen antajaan ollaan yhteydessä
Kuka palautteen otti vastaan (tehtävä, nimi, organisaatio ja yhteystiedot)

Versio 2018	Tunniste Palaute	Laatija Ympäristöryhmä	Hyväksynyt Maj Rainer Kempainen	Pvm 12.9.2018
----------------	---------------------	---------------------------	---------------------------------------	------------------

2. Harjoitustiedot palautteeseen liittyen ja tiedot palautteen käsittelystä

(Harjoitusjoukko selvittää ja täyttää siltä osin kun on mahdollista)

Tietojen kirjaaja (tehtävä, nimi, organisaatio ja yhteystiedot)
Harjoitus, joka on palautteen aiheuttanut (harjoituksesta laaditun asiakirjan nimi ja numero)
Tapahtuman kuvaus, joka häiriön on aiheuttanut. (Mikäli aiheena on melu tai tärinä, kirjaa maalialueen sijainti (paikkatieto nimenä), tuliaseman sijainti (paikkatieto nimenä), kalusto, jolla ammuttiin (lkm, kalustotyyppi), laukausmäärät ja ls-yhdistelmät ja suunniteltu ampuma-aika)
Muuta tietoa (esim. sääolosuhteet: lämpötila, tuuli, maaperä jäässä vai sula)
Miten palaute käsiteltiin
Mitä toimenpiteitä toteutetaan
Mahdollisia muita huomioita

Täytetty lomake lähetetään Porin prikaatin Koulutusosaston postinkäsittelijöille
(PV_JL_PORPR_E_koulos_postin_käsittelijät)

3. Tarvittaessa tehtävä yhteydenotto palautteen antajaan

Kuka otti palautteen antajaan yhteyttä ja milloin
Mitä palautteen antajalle selvitettiin

VAURIOILMOITUS

NO: _____/PORPR/20__

ILMOITUKSEN TEKIJÄ

Arvo ja nimi: _____ Tehtävä: _____

Yksikkö sa/ra: _____ Puhelin: _____

TAPAHTUMAPAIKKA

Karttalehti: _____ Mittakaava 1: _____

Paikan nimi: _____ Koordinaatit: P= _____ I= _____

Kartta ilmoituksen liitteenä: kyllä ___ ei ___

TAPAHTUMA-AIKA: Pvm ____. ____.20__ klo ____: ____

ASIANOMISTAJA

Nimi: _____

Osoite: _____

Puhelin: _____

Tila ja rekisterinumero: _____

Pankkiyhteys: _____

VAHINGON LAATU (Laaditaan asianomistajan kanssa yhteistoiminnassa mikäli mahd.)

SUORITETUT TOIMENPITEET (Korjaukset paikan päällä, yhteydenotot)

ASIANOMISTAJAN KORVAUSVAATIMUS

VALOKUVAT KOHTEESTA LIITTEENÄ _____ KPL

LUONNOS TAPAHTUMAPAIKASTA

--

Paikka: _____ Pvm _____.____.20_____

Ilmoituksen tekijän allekirjoitus: _____
nimen selvennös ja virka-asema
Asianomistajan allekirjoitus: _____
nimen selvennös

Paikka: _____ Pvm _____.____.20_____

Liikenneturvallisuusupseerin/ allekirjoitus: _____
Vaurioupseerin
nimen selvennös ja virka-asema
Huomautuk-
set: _____

Paikka: _____ Pvm _____.____.20_____

Harjoituksen johtajan allekirjoitus: _____
nimen selvennös ja virka-asema
Huomautuk-
set: _____

Tapauksesta määrätty liitteenä oleva esitutkinta: Nro _____

Oikeusupseerin merkinnät
ilmoitus vastaanotettu Pvm _____.____.20_____, Liitteet _____ Kpl

Harjoitusaluealiupseerin lausunto Pvm _____.____.20_____, Liitteet _____ Kpl

Sotilaslakimiehen lausunto Nro: _____

Tapauksesta laadittu vahinkopäätös Nro: _____
Oikeusupseerin allekirjoitus: _____
nimen selvennös ja arvo

Päätös annettu postin kuljetettavaksi asianomistajalle Pvm _____.____.20_____

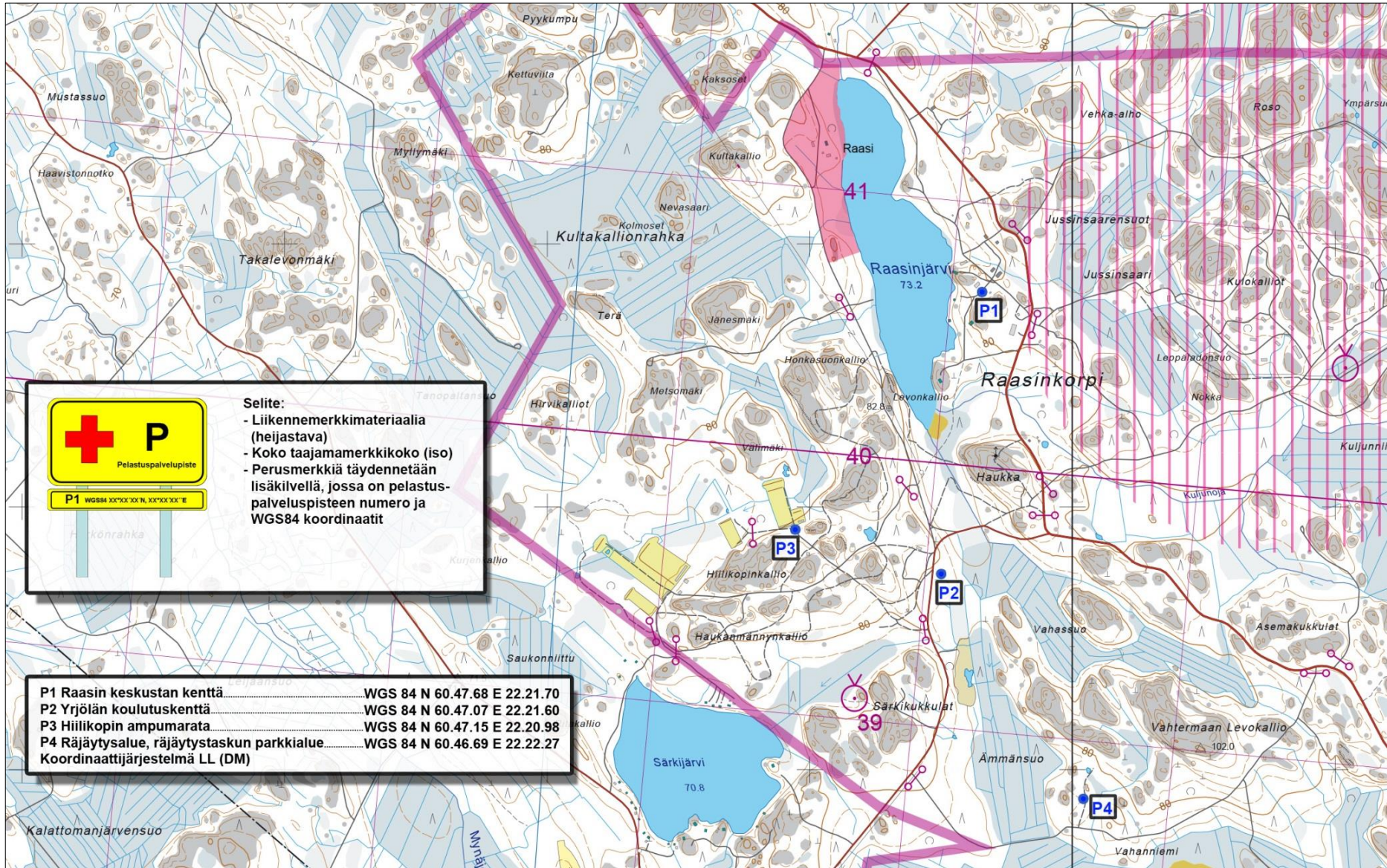
PORIN PRIKAATIN TIE-, MAASTO- JA METSÄVAHINKOILMOITUS

Osoite: Porin prikaati / Koulutusosasto PL 38 27801 Säköylä
Lähetyspäivämäärä: _____

ILMOITUKSEN TEKIJÄ	
Nimi: _____	Harjoitus: _____
Arvo: _____	_____
	Tapahtuma- aika: _____
MAANOMISTAJA TAI TIEHOITOKUNNAN EDUSTAJA:	
<p>Puolustusvoimien toiminnasta aiheutui vahinkoa. Yritimme selvittää Teidän yhteystietojanne kuitenkin siinä onnistumatta.</p> <p>Jätimme tähän vahinkokohteeseen yhteystietomme ja pyydämme, että otatte viipymättä yhteyttä Porin prikaatin vaurioupseeriin vahinkoasian selvittämiseksi.</p> <p>Vaurioupseerin puhelin 02 99 441236</p>	

PELASTUSTOIMINTA

1 PELASTUSPISTEET

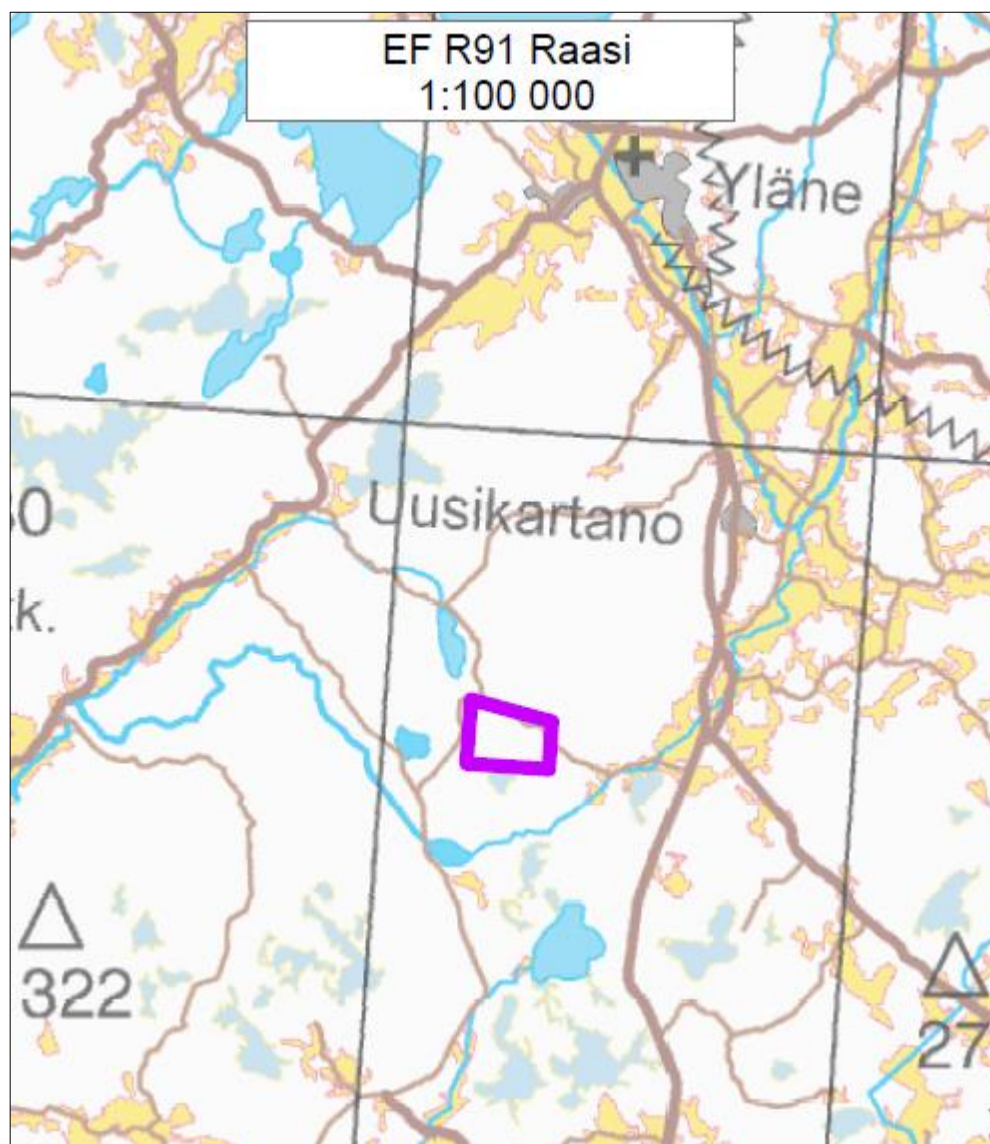
VAARA-ALUEET

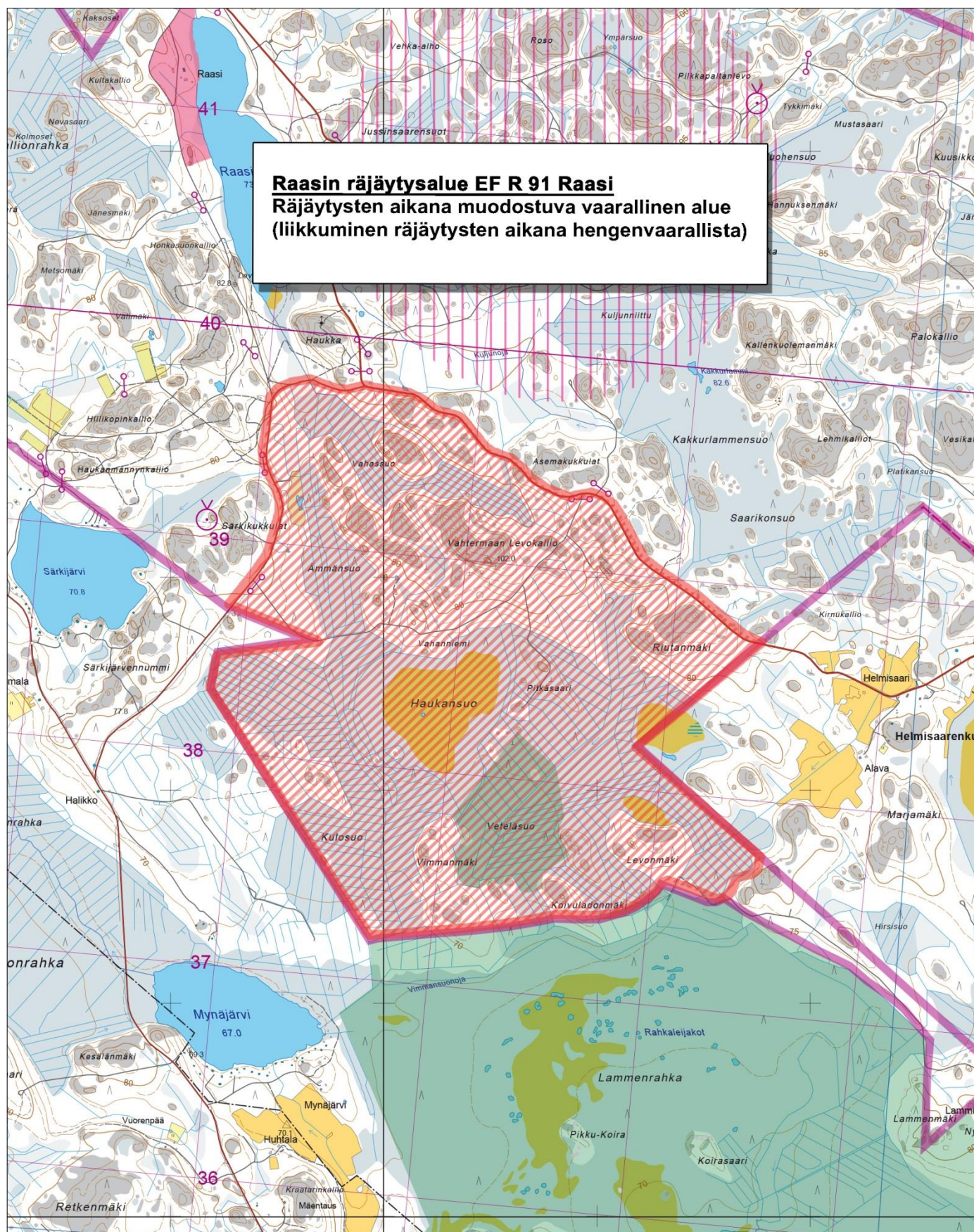
EF R91 RAASI SFC - 3 000 FT AMSL

WGS84:

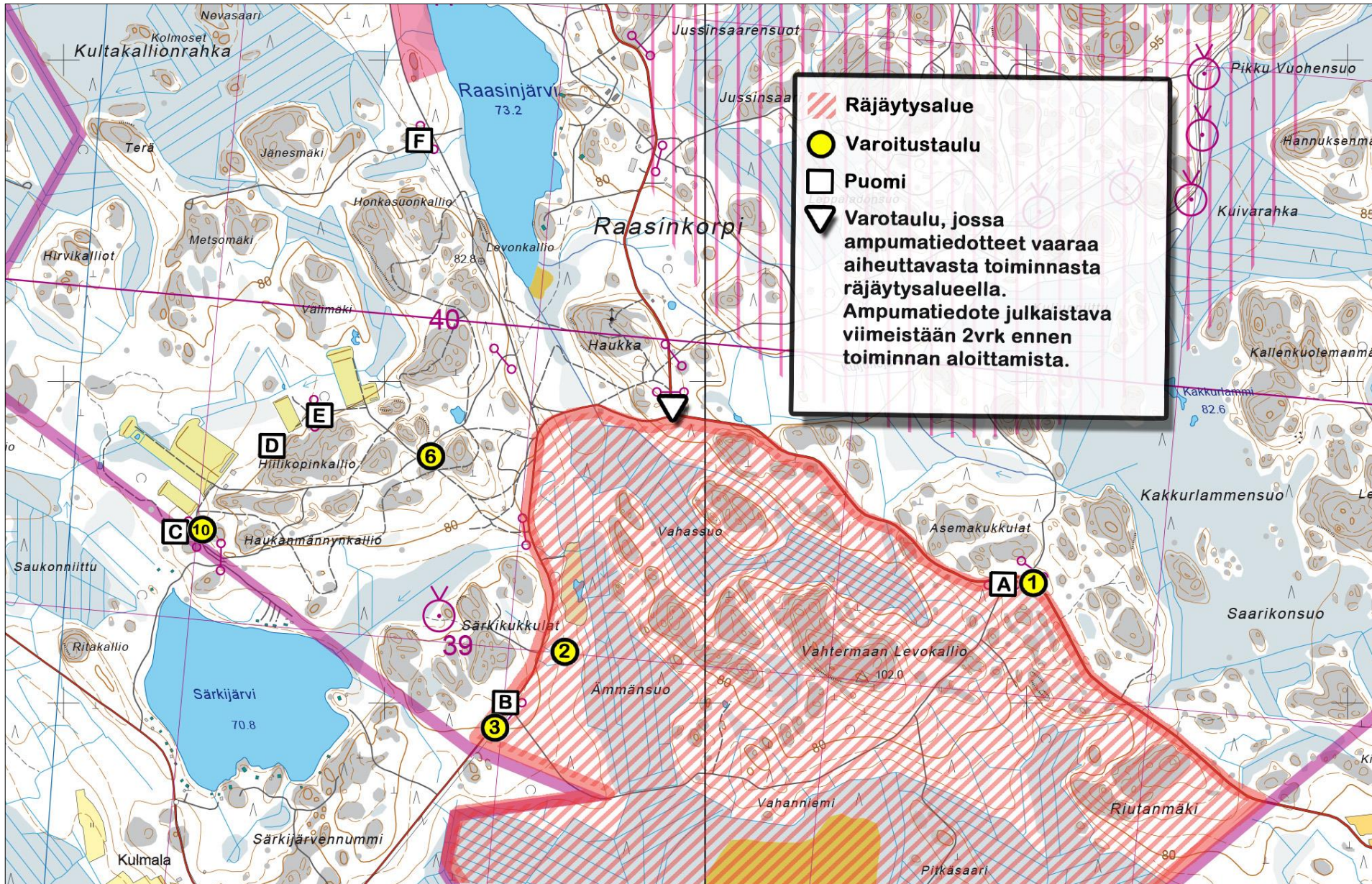
604710N 0222148E - 604700N 0222333E - 604630N 0222333E -
604630N 0222148E - 604710N 0222148E

ETRS:

E249180 N6746535 - E247594 N6746646 - E247682 N6747882 -
E249246 N6747461 - E249180 N6746535

ALUEIDEN ERISTÄMINEN

PORPR asiak MK3538 ”PÄÄTÖS RÄJÄHTEIDEN TILAPÄISESTÄ VARASTOINNISTA RAASIN HARJOITUSALUEELLA”

RÄJÄHTEIDEN TILAPÄINEN VARASTOINTI RAASIN HARJOITUSALUEELLA

1 PÄÄTÖS

Porin prikaatin Raasin harjoitusalueella saa tämän päätöksen perusteella varastoida sotilasräjähteitä tilapäisellä räjähdevarastoalueella **yhteensä enintään 100 kg** (Netto) jakautuen seuraavasti:

Varasto	Vaarallisuusluokat/ yhteensopivuusryhmät	R-aine netto kg	Huom
KONTTI 1	1.1(1, 1.2, 1.3 ja 1.4/ B(2, C, D, E, S ja G (3, 4	25	Käyttöpäätös liite 1
KOPPI 2	1.1(1, 1.2, 1.3 ja 1.4/ B(2, C, D, E, S ja G (3, 4	25	Käyttöpäätös liite 2
KOPPI 3	1.1(1, 1.2, 1.3 ja 1.4/ B(2, C, D, E, S ja G (3, 4	25	Käyttöpäätös liite 3
KOPPI 4	1.1(1, 1.2, 1.3 ja 1.4/ B(2, C, D, E, S ja G (3, 4	25	Käyttöpäätös liite 4
R-AINE YHT (NETTO KG)		100	

- 1) Alueella ei saa varastoida vaarallisuusluokan 1.1 räjähteitä joilla on sirpalevaikutus. (esim. käkr 97, 66 KES 88 orak, viuhkapanos 88...)
- 2) Yhteensopivuusryhmään B kuuluvat nallit on varastoitava erillään omista pakkauksissaan, mahdollisimman etäällä muista räjähteistä.
- 3) Dynamiittia varastoitaessa samassa varastossa ei saa varastoida muita räjähteitä.
- 4) Jos laukeamattomia tai vahingoittuneita räjähteitä joudutaan varastoimaan ennen hävittämistä, samassa varastossa ei saa varastoida muita räjähteitä.

2 TILAPÄINEN RÄJÄHDEVARASTOALUE

Tilapäinen räjähdevarastoalue sijaitsee Lipolan maastossa. Tarkka paikka selviää liitteestä 5.

Varastoalue muodostuu neljästä pysyvästä varastosuojasta.

Varastoihin lukkojen ja avaimien varaaminen käyttöön on käyttäjän hoidettava itse.

Käytettäessä varastoaluetta on alueelle järjestettävä jatkuva vartiointi. Vartiointin järjestelyt on käskettävä harjoituskäskyssä.

Varastoalue on varustettava vähintään 6 kg 27A144BC-luokan käsisammuttimella. Sammutinta säilytetään Lipolassa ja sen sijoituspaikka selviää liitteestä 5.

Alueella ei ole sähköjä.

3 HENKILÖSTÖ

Käytettäessä tilapäistä räjähdevarastoaluetta on alueelle nimettävä Sotilasräjähdemääräyksen mukainen **pätevyyden omaava vastuullinen varastonhoitaja**. Harjoituksen johtaja vastaa nimeämisestä (harjoituskäsäsky).

Vastuullinen varastonhoitajan vastaa että kaikki tilapäisissä varastoissa työskentelevät henkilöt tuntevat tämän päätöksen määräykset sekä ohjeen

PORPROHJE KUNNOSSAPITOALA 001 - PORPRHOS TYÖ- JA TURVALLISUUSOHJE PORIN PRIKAATIN RÄJÄHDEVARASTOILLE

4 TILAPÄISEN VARASTOINNIN MÄÄRÄYKSET

Varastoitavien räjähteiden tulee säilyttää kuljetuspakkauksissaan. Räjähdeet on selvästi eroteltava lajeittain toisistaan.

Tilapäisissä varastoissa saa varastoida vain räjähteitä, räjähteisiin liittyviä komponentteja, räjähteiden käyttöön välittömästi liittyvää materiaalia sekä varastonhoitoon liittyviä välineitä.

Varastoalue on varustettava räjähdysainetta osoittavalla varoitustaululla. Varoitustaulu on varastoitu varastokonttiin 1, josta varastonhoitaja asettaa sen liitteen 5 osoittamaan paikkaan varastoja käytettäessä.

Avotulen teko ja tupakanpolto sekä muiden kuin kyseiseen varastointiin liittyvien harjoitusten pitäminen on kielletty 50m:n etäisyyteen saakka varastoista. Kiellosta kertovat kyltit on varastoitu varastokonttiin 1, josta varastonhoitaja asettaa sen liitteen 5 osoittamaan paikkaan varastoja käytettäessä.

Varastoja käytettäessä on majoittuminen majoituskieltoalueelle kielletty. Alue on määritelty liitteessä 5.

Varastoissa saa tehdä vain varastonhoitoon kuuluvia töitä, räjähteiden vastaanotto/ lähetys ja lähetysten valmistelu sekä varastonhoitoon kuuluvaa koulutusta. Varastoissa saa työskennellä vain varastonhoitajan valvonnassa.

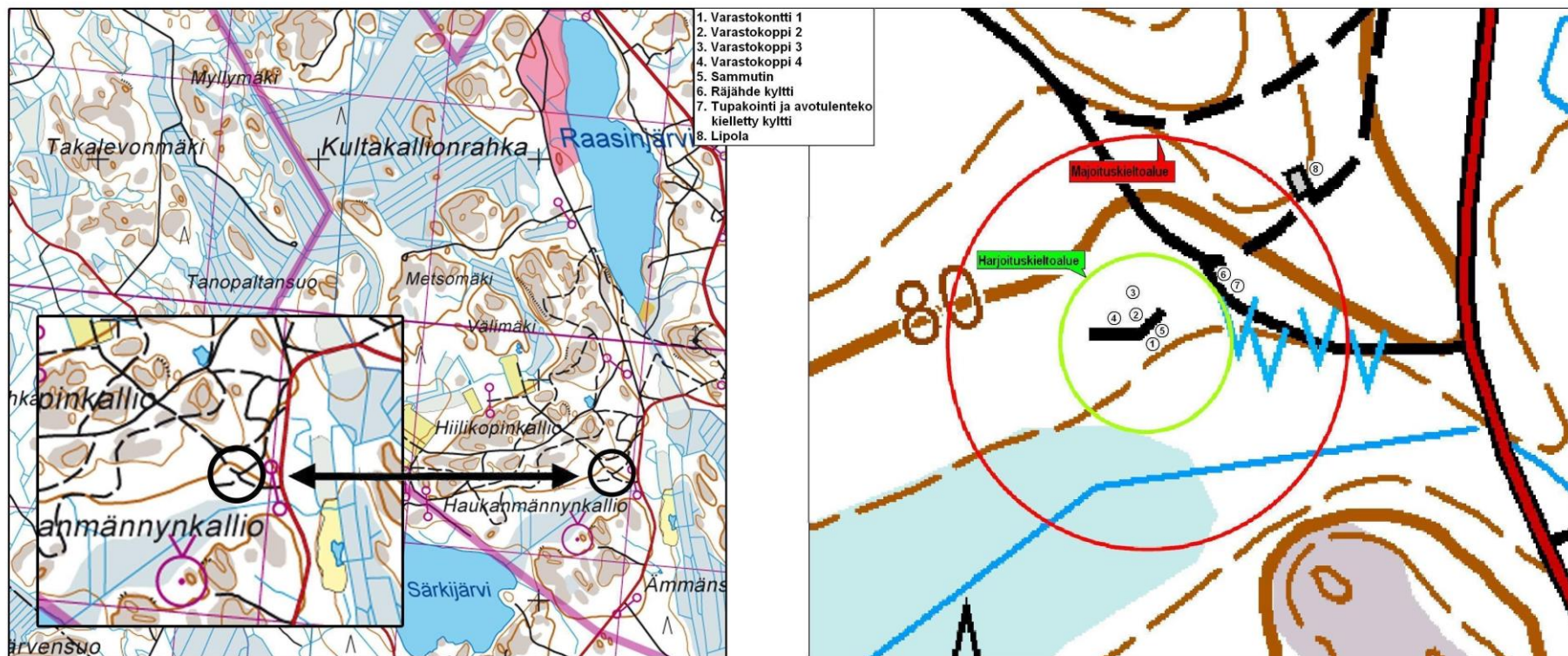
Varastonhoitoon kuulumaton räjähteiden käsittely varastoissa on kielletty.

Varastossa tehtävät työt on järjestettävä siten, ettei siellä ole suurempaa määrää henkilöitä kuin työn tekeminen tai koulutus välttämättä vaatii.

Varastoitavista räjähteistä on oltava ajantasainen kirjanpito, jonka ylläpidosta vastaa vastuullinen varastonhoitaja.

Käytön jälkeen varastot on tyhjennettävä, alue on siivottava, varoituskyltit nostettava takaisin konttiin ja sammutin palautettava Lipo-
laan. Lukot ja avaimet palautetaan leirialueen hoitajalle. Havaituis-
ta epäkohdista on ilmoitettava taisteluvälineupseerille.

5 KARTTA

RAASIN ALUEEN JAKO METSÄHALLITUKSEN TULOSALUEIDEN KESKEN

